

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

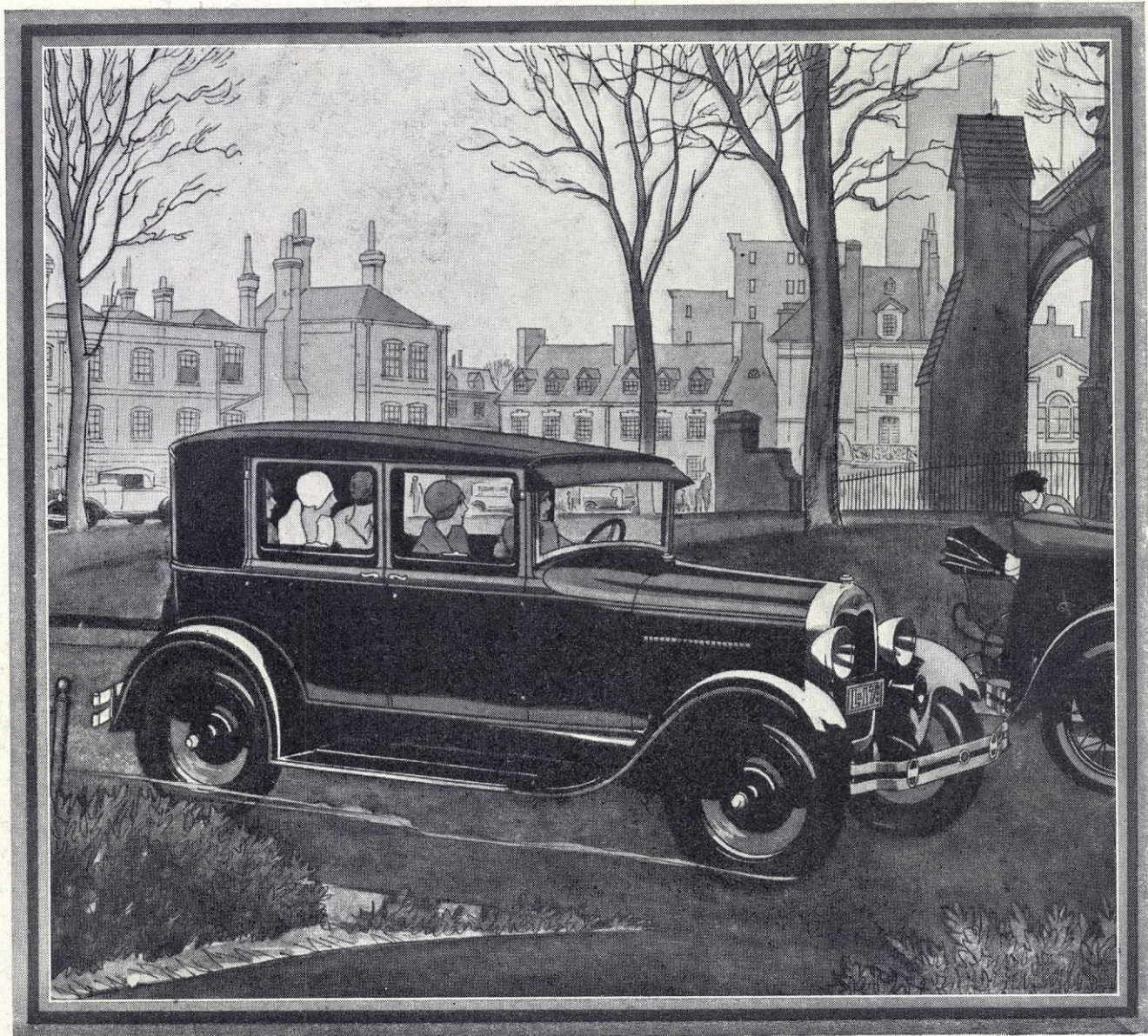
IDÄN

Hos ROLF
på SOMMARREVVY:
DODGE
SISTERS

LÄS
I DETTA N:R
ANNIE ÅKERHIELM
och GUSTAF NÄSSTRÖM
om
två nya företeelser:
LJUDFILMEN och FUNKTIONALISMEN
+
PORJUS I PARIS
Om norrlandsmålaren
Helmer Osslund
+
NÄR MAN RESER I SVERIGE
En intressant enquête
+
EN GAMMAL HERRGÅRD
OCH EN UNG FRU
Hos greven och grevinnan
Carl Bernadotte
på Frötuna.

EN BRA VAGN SOM BLIVIT BÄTTRE

Gedigen enkelhet har gjort Ford till damernas vagn

Den nya Ford är icke bara sköna linjer och smakfulla färger — kvaliteten står sig gott inför den strängaste kritik. Varje detalj är präglad av gedigenhet och ingen detalj har fått stryka på foten för någon annan.

Oaktat den nya Fordvagnen var en bra vagn, då den introducerades, är den än bättre nu. Oavbrutet arbetas det i Fordfabrikerna ej blott på att producera nya vagnar utan även på att göra de nya vagnarna än mer fulländade. Så snart vi äro övertygade om fördelarna hos en ny konstruktion, tillämpas den i praktiken. Den nya Fordvagnen ger Er dagligen belägg på fördelen med dess enkla konstruktion, dess goda proportioner, den omsorg varmed den är byggd och den utsökta kvalitet, som

präglar varje detalj. Vi tänka speciellt på den nya Fordvagnens helt inbyggda sexbroms-system, på den enastående mjuka, säkra gången vid varje hastighet, på dess goda köregenskaper. För att tala om skönheten i linjer och färger, den behändiga manövreringen, den splittersäkra vindrutan av Triplex-glas, eller den elektriska svetsningen avkarosseriet, som gör den nya Fordvagnen till en ovanligt stark och motståndskraftig vagn.

Våren är snart här på fullt allvar, och alla, som vilja ha sina vagnar till sommaren, önska

dem levererade ungefär vid samma tidpunkt. Ni vinner därför själv på att bestämma Er så snart som möjligt, medan vi ännu kunna leverera vagnarna prompt och just den modell, som bäst motsvarar Edra önskemål.

*Priset å 4-dörrars Sedan
sänkt från kr. 3.885, till
kr. 3.750, exklusive stöt-
fångare. Övriga priser
oförändrade.*

FORD

F O R D M O T O R C O M P A N Y A / B S T O C K H O L M

K R Ö N I K A

OM VÅREN, FULLSATTA BORD, DRICKSPENGAR OCH STORA TJUVAR

NÜ ÄR VÅREN HÄR. VÅR EGEN svenska vår.

Sjön går svart med vita bränningar och snön yr. Värmeledningsspannorna arbeta för fullt, men ändå frysa vi i våra fina våningar. Och i våra fula med, för den delen. Stormen stryker som en skällande räv runt knutarna. Radioantennen svänger hotfullt i vinden.

Alla små blommor krypa ihop och skämmas för att de tittat fram i otid, alla små fåglar tuga och skrinlägga sina bosättningsplaner. Fortsätter det som det börjat, få de väl istället tänka på hädanfärden.

En sån vår! Detta är fel: det är en vår som alla andra vårar. Det är vår vår. Vår vanliga vår.

Jag reser ut i skärgården. Snöyra, vinterskymning, första maj.

De övergivna villorna med sina tomma flaggstänger drömma icke längre, de bida resignerat en morgondag, som de icke tro på, öar och holmar skymta öde över blygrått vatten. Strömmingsnäten hänga rost-röda på sina ställningar.

Det är den nordiska vårens ljuva, korta tid. Om sju veckor jämnt börjar det mörkna igen. Dagarna krympa och nätterna bli längre. Jo, jo.

När jag går ner till bryggan sätter stormen och halkan krokben för mig och kastar mig huvudstupa nedför berget. Berget ligger åt norr, och en präktig snödriva tar emot mig.

Att vi, om en månad, ska sitta på just det berget, i den lilla skrevan där snödrivan nu ligger, och meta aborrar, mens ekan ligger upphalad bland alarna och maka, luftigt sommarklädd, kokar kaffe vid stranden, förefaller fast otroligt! Men så blir det, var lugn för det.

*

Förr i världen frågade man enkelt och flärdfritt: vad ska du bli, när du tagit studenten?

Och det svarades, jag ska bli läkare, advokat, ha plats på bank, kontor eller post.

Och sen var det ingenting annat, än att ta erforderliga examina, eller lägga in sin ansökan och så var saken klar. Framtiden klarlagd, om man inte tilläventyrs begick förskingringar eller stal ur kassor. Vilket man mera sällan gjorde på den tiden.

Nu är det blivit åtskilligt annorlunda!

Redan några veckor före studentexamen, piggas aspiranterna upp med diverse skrivelser. I år stod det på en lapp »Välj icke juristbanan, den är redan till trängsel fylld»; på en annan lapp stod det: »Betänk dig väl, innan du beslutar ägna dig åt medicinska studier; överflöd på läkare råder redan inom landet!» Skrivelserna undertecknade av respektive jurist- och medicinarsammanslutningar.

Ser man i veckotidningarnas frågeavdelningar på frågor om yrkesval, är svaren regelbundet desamma: »Inga utsikter på den banan. Svår trängsel i det yrket. Inga

nyrekryteringar inom överskådlig framtid. Fullt upp med sökande. Svåra existensmöjligheter.» Alltid likadant.

Men ungdomen envisas att växa till. I ålder, visdom och förstånd. Det är ett ganska fruktansvärt sakernas tillstånd, att alla dessa unga människor, som brinna av verksamhetslust, skola kanske gå i årtal på jakt efter arbete. Kanske aldrig få ägna sig åt det, de ha fallenhet och lust för.

När vi hade tagit studenten eller gått ut våra skolor, intogo vi vår självskrivna plats vid bordet. Nutidens ungdom kommer till fullsatt och avbetat bord. Läkarne varna, kom inte hit, maten räcker knappt åt oss, murarna hota, kom inte hit, vi vill ha vad som finns! Juristerna klaga på trängseln, gymnastikdirektörerna instämma, post, telegraf och järnväg synar och gallrar.

Var skall en stackars yngling få plats? Var är en fattig flicka välkommen?

Där stå de med sina fina betyg, icke vana vid livets struggle, världsfrämmande. Ingen människa räcker dem en hjälpande hand, alla ropa kom inte hit. När det klagas på ungdomens fördärv och nöjeslystnad, bör man komma ihåg, att när ödet förnekat en människa ett arbete att älska, fyller hon sitt liv med vad hon kan få tag i. När platserna är obefintliga eller så dåligt avlönade, att lönen icke räcker att bilda familj på, eller när ödet drivit en till ett arbete, som man saknar allt intresse för, är det då så underligt om man försöker fylla tomheten i sitt liv med diverse mindervärdigt gods?

*

När jag tar in på hotell någon gång, blir jag, så gott som alltid, glatt överraskad av de billiga priserna. Ett rum på ett förstklassigt hotell för en femma! Ett hastigt överslag ger vid handen, att det faktiskt är billigare att bo på hotell än hemma: man blir uppspelt, man beslutar sig att föra hotelltillvaro. Allt tillrättalat, varmt och kallt vatten, osynlig betjäning utom då man trycker en gång på knappen, då en vacker flicka kommer, eller två gånger, då en artig upppassare visar sig. Det är idealiskt, med hiss och mjuka mattor och en bockande portier!

När man lämnar hotellet, märker man medaljens fränsida. Hyran var ett inte, drickspengarna är det ruinerande. Sen städerska, upppassare, hisspojkar, borstpojken, portiern och han, som bär ens väska, fått sitt, återstår visserligen ingen mer, men också intet mer. Man är definitivt utfattig och man börjar längta till sin egen kula, som visserligen drager en dryg hyra, men, gudskelov, inte en massa förrädiska biutgifter.

I Stockholm har försökts med dricks på notan. Det låter ju bra, men tycks inte vara det i praktiken. Hotell- och restaurantpersonalen klagat. De personalen tillkommande andelarna utdelas mycket god-

tyckligt, så personalen kommer i år att framställa krav på reformens reformering.

Det finns bara ett sätt, tycker jag, som är bra och riktigt och behagligt för alla parter: personalens avlönanande och en därav följande förhöjning av hotell-, respektive matpriserna. En resande ser då genast, vad hans hotellutgifter går till, där blir inga obehagliga överraskningar. Han slipper avfärdens skärseld genom ett led av drickspenninghungrika. Han slipper anstränga sig med att uträkna, vad var och en rätteligen tillkommer. Han betalar sitt rum, helt enkelt, och vet, att han därmed gjort rätt för sig. Tack och adjö, alla nöjda.

Personalen slipper återigen de ofta förödmjukande drickspengarna. Slipper hålla sig framme, slipper att få för litet. Också att få för mycket. Får, helt enkelt, vad arbetet är värt och vad man kommit överens om.

Nackdelarna av fast avlönad hotellpersonal efterlyses? Varför ordnas det inte så då? När bankdirektörer, expeditörer i affärer och andra allmänhetens tjänare har sin fasta lön, varför, i all världen, icke hotell- och restaurangpersonalen??

*

Det berättas om en främling, att han en gång frågade en svensk storman, om det var sant vad man sade om den svenska ärligheten, att den övergick ärligheten i andra länder. Stormannen drog då av sin armkedja av guld och hängde den på närmaste tallgren, tätt vid allmänna landsvägen. Året därpå kom främlingen tillbaka: ringen hängde där än och sken i solen. Och den hängde där år efter år och hänger där väl än, slutar berättelsen.

Att den hängde där år efter år, tvivlar jag inte på, men att den skulle hänga där än, det är omöjligt. Det är klart att man numera i Sverige omedelbart stulit guldets, som hängde vid allmän landsväg, nu när man gladeligt lägger sig till med ankans skärv och de fattigas sparpengar.

Att försnilla anförtrödda medel, att jobba med andras sparade slantar, att rymma med kassan och sätta tillitsfullt småfolk på bar backe hör till dagordningen här i landet. Jag undrar om inte alla människor, även de frommaste och mest fördragsamma av oss, önska skärpt straff för stortjuvar? Härda straff för dem, som draga andra i fördärv, med sina spekulationer och sitt jobberi.

Lagens arm slår tungt ned på den som stulit ett par halva öl och ett franskt bröd, men tar helt milt i den som lättsinnigt och ansvarslost ruinerat tusenden. Det borde vara tvärt om: häng stortjuvarna och låt de små gå fria!

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

NÄR MAN RESER I SVERIGE...

NÅGRA ÖNSKEMÅL OM SVENSKA HOTELL

I FÖRRA NUMRET AV IDUN SKREV fru Sigrid Stjernswärd om bilistens önskemål, då han färdas vägarna fram genom Sverige. Det var kanske mera en suck ur ett kvalt bröst än en förhoppning om att hennes önskan skulle bli verklighet.

Men det finns andra krav, som hålla sig på ett blygsammare område. Resande damer utgöra numera en avsevärd procent av hotellens klienter. De som resa ofta och till olika landsändar få snart en samlad erfarenhet av hotell och gästgivargårdar. Vi ha frågat några stycken, och deras svar äro så samstämmiga, att man skulle kunna tro på en gemensam överenskommelse, om de inte tillhörde vitt skilda kategorier och ingenting visste om varandra.

Den kvinnliga bilisten är ingen sällsynt företeelse, inte ens i biltävlingar, och därför ha vi frågat en känd ung bilist, fröken Signe Kassman, som har sett både svenska och utländska hotell i mängd.

— Det är stor skillnad på hotell och hotell ute i landet, säger fröken Kassman. Ibland träffar man även på små orter de som är välskötta och moderna medan i en större stad det förnämsta hotellet kanske är gammaldags och har åtskilliga brister. Men varför finns det aldrig garage vid hotellet? Då man kommer med bilen till hotellet, får man nästan alltid anvisning på garage i andra ändan av staden och där finns heller aldrig någon motorkunnig man, som kan ta hand om bilen. När man är trött efter lång körning, är det inte vidare angenämt att börja tvätta bilen själv. Skulle inte hotellden kunna inreda garage i sina fastigheter och ha den där motorkunnige anställd i sin tjänst? Han kunde väl ha andra sysslor dessutom.

Efter bilfärden är det första man vill ha ett varmt bad. Men hur länge får man inte vänta på det. Ibland är badrummet, obs! det enda som finns, upptaget, ibland tar vattenvärmningen opropotionerligt lång tid, det händer till och med, att inget bad alls står att få.

Ett annat önskemål är att man skulle kunna få något att äta, även då man kommer mitt i natten. Men ingen möjlighet att uppdriva så mycket som en skorpa en gång.

Man frågar helt naturligt portieren om allt man vill veta. Sevärigheter i trakten, bästa och kortaste vägen att fara

Fordrar den resande publiken i Sverige för mycket av hotellden, då man begär modern hygien i olika former för de dyra pengar man måste betala? Här nedan några svar på denna fråga av damer, som genom många resor inom landet samlat erfarenhet. Se bilden ovan fr. v.: Signe Kassman, Ida v. Plomgren, Ellen Hagen, Ingeborg Walin, Ragnhild Lundberg.

o. s. v. Men det händer aldrig att portieren vet något i sådana saker. Det vore ju så enkelt att bara sätta sig i förbindelse med K. A. K., som genast skulle tillhandahålla kartor och upplysningar. Detta är ju inga orimliga fordringar, tycker jag, säger fröken Kassman.

Vem skulle känna till hotell, om inte fröken Ragnhild Lundberg, som själv innehar ett modernt sådant i Stockholm? Men fröken Lundberg svär sig fri. Stockholm och Kontinenten är hon ganska bekant med, men Sverige i gemen ur hotellsynpunkt är henne mer eller mindre främmande. Hon tror, att våra smärre hotell ute i landet ofta ha svårigheter i en eller annan form att dragas med, men undrar ändå om de verkligen behövde vara så slentrianmässigt skötta som de äro på många håll. Varför saknas kvinnorna i hotelledningen? Kvinnor ha blick för detaljerna, de ha ordningssinne och organisationsförmåga, i många fall också affärsbegåvning. Men hotellväsende ha de endast i undantagsfall slagit sig på. Hotellväsende är nu för tiden något som fordrar lång och mångsidig utbildning, vilket man nog mera kommit underfund med utomlands än här hemma.

Att få mat till samma priser som i Stockholm på ett hotell ute i landet tycks vara ett orimligt önskemål. Det är väl också en brist i hotellorganisationen att man inte kan få en kopp kaffe och smör och bröd före klockan åtta på morgonen, på sina håll inte ens före klockan nio. Bilister vill starta tidigt, och de utgöra en viktig del av hotellens publik och komma med tiden att bli än flera.

Fröken Lundberg har färsk erfarenheter från småhotell i södra Frankrike, där bilerna stodo i rader utanför. De gammaldags husen hade inrättats med modern hygien, så att man inte behövde sakna varmt och kallt vatten, vilket är det första

en bilist begär. Maten i Frankrike behövde fröken Lundberg inte närmare ingå på. Där stå fransmännen oupphugna.

Fröken Ingeborg Walin, konsulent i Skolöverstyrelsen, måste på grund av sitt ämbete resa över hela landet. Det blir med tiden en samlad fond erfarenhet av hur hotellden äro beskaffade, och fröken Walins anmärkningar rikta sig mot några punkter, där man tycker, att rättelse borde kunna åstadkommas.

— Först och främst är det ur hygienisk synpunkt, som alltför många hotell brister, säger fröken Walin. Tvättanordningarna äro otillräckliga, det minimala handfatet möter en alltfjämt på sina håll, och badrum saknas ofta helt och hållet.

En annan hygienisk fråga är att hotellrummen äro alldeles inpyrda av tobaksrök, men det kanske de resande herrarna inte fästa sig vid, säger fröken Walin.

Man kan nog också klaga på maten, att den är opropotionerligt dyr, traditionellt enahanda och mycket ledsam.

Men bemötandet från hotellpersonalen är alltid vänligt och artigt. Aldrig har det förekommit, att någon visat ringaktning mot en ensam resande dam.

Man tycker, att hotellägarna själva genom sina yrkessammanslutningar skulle kunna råda bot på bristerna. De resande, som fara vidare, göra inte anmärkningar direkt mot sådana saker. Om de lägga märke till dem, tyckas de finna sig och anse dem som ohjälpliga.

Fru Ellen Hagen reser också mycket i egenskap av populär och anlitad föredrags-hållarinna. Hon säger:

— Under mina många resor har jag gästade en mängd av landsortens präktiga stads-hotell, gästgivaregårdar med gamla anor och mer eller mindre nya pensionat. Bemötandet har alltid varit gott, artigt och tjänstvilligt. Maten i regel utmärkt, det allmänna smörgåsbordet gör dock ett intryck som inte ökar aptiten. Läsrummen — där sådana finnas — borde vara roligare. Även konstgjorda blommor skulle kunna dö ut. Där tydliga ansträngningar göras för att hålla rummen i bästa skick kommer ibland osökt den tanken, för samma — eller mindre — kostnad kunde intrycket ha blivit än fördelaktigare. En värd

(Forts. sid. 543.)

Drick **Champis** överallt — men begär det kallt!
RING bryggerier och vattenfabriker.

Otto A. Olsson Mästersamuelsg. 411 hiss
STOCKHOLM
Atelier för Kappor, Klänningar -Fantasi -Sport
och Pälsvaror.

P O R J U S I P A R I S

NORRLANDSMÅLAREN HELMER OSSLUND OCH HANS KONST.

DET ÄR FÖR KALLT ATT MÅLA I Sverige. De svenska målarna ställa hellre upp sina stafflier i Quartier Latins environger eller i Bella Italias soliga marker. Där kunna de måla utan att få snuva.

Men Helmer Osslund trotsar den svenska tolv månadersvintern och placerar sitt staffli framför Lapp-pertens ismassiv, i Kvikkjokk, i Torneträsk's vattudal och andra isbjörnsregioner. Och han har minsann ej låtit skrämra sig av reumatismens spöken eller av någon annan farlighet. Kanhända räknar den ungdomligt spänstige 62-åringen våra celsiusgrader efter Fahrenheits skala, som han väl lärde sig, då han för 40 år sen gjorde Dollarlandet den äran. Målar Helmer Osslund någon gång Tysklands mångbesjunga Rehn, är det väl mest för att den floden i någon mån påminner om vår egen Ångermanälv, och målar han ibland vid Medelhavets och vid Skottlands kuster, är det väl därför, att han där kan finna precis likadana motiv som vid Nordingråkusten.

Ty Norrland äger Helmer Osslunds hjärta fullt och helt. Fjällens majestät, forsarnas och de vreda älvarnas majestät, viddernas och ödemarkernas majestät, norrlandshimlens majestät ha i Helmer Osslund funnit en värdig tolkare. Det är det storvulna och gigantiska, som fångslar honom, det storvulna i det stora landets rikedom och karghet. Det är en smula »känsligt» att bedöma det oslundiska måleriet efter hävdvunna konstteorier, ty för dogmer och spekulationer är Osslund ganska respektlös. Skulle man dock våga sig på försöket att utfundare Osslunds -ism, blir det väl närmast den förtjusande ordkombinationen expressionistisk impressionism, som får tillgripas. Hans målningar — även de till formatet mindre — kännetecknas av en fast, dekorativ komposition, breda penseldrag och en ofta djärv färgskala. Men samtidigt återfinnes alltid en impressionistisk intensitet i uppfattningen av motivet. Det dekorativa draget, som finns i hans måleri, sammanhänger i någon mån med den omständigheten, att ett mycket stort antal av hans målningar äro att betrakta som skisser till monumentalmålningar. Glädjande vore det, och en stor vin-

Bland utställarna på den svenska konstutställningen i Paris har franska staten uppmärksammat Helmer Osslund och inköpt ett arbete "Vattenfallet i Porjus" — som ses här ovan — för Luxembourgsmuséet. Helmer Osslund är en intressant bekantskap både som målare och person och Idun har därför tagit det aktuella tillfället att närmare presentera den framstående Norrlandsmålaren för sin läsekrets.

ning för svensk konst, om konstnären kunde beredas tillfälle att förverkliga åtminstone en bråkdel av sina otaliga planer i den vägen, innan den timman slår, då vi skola gå på hans minnesutställning —

Nå, någon överhängande brådska att tänka på minnesutställning är det icke, ty Osslund måtte under en mansålders vistande i de norrländska markerna ha impregnerats av den norrländska naturens urkraft, som han älskar att måla, och han betraktar icke sina sextio år som någon pensionsålder. Hans vitalitet är sällsynt. Det är uppfriskande att höra hans humoristiska skildringar av ungdomsårens vikingafärder.

Huru han i en mycket billig klass på en emigrantångare tog sig över till Amerika år 1886. Eller huru han ombord på en lastångare anträdde den första resan till konstens huvudstad år 1894. Eller huru han, efter att ha studerat konst och själv ha under-

visat i målning i Bonn, med ett matknyte och lite målargrejer som enda gepäck på en pråm färdades nedför »Tysklands Ångermanälv» till Rembrants land, till Amsterdam, Rotterdam, Haarlem. Visst hade det varit lite kinkiga situationer ibland, t. ex. en gång då den unge målaren, efter att en tid ha delat icke endast bröd utan även säng med en tysk sillhandlare vid namn Martin Luther på Burnt Island, med tillhjälp av en liten kustbåt och trogna apostlahästar gav sig iväg till London — och kom fram skolös. Då behövdes förvisso det aldrig sviktande goda humöret.

Vida vägar har han vandrat, Norrlands målare, i gamla och nya världen, skiftande ha ödena varit, lagrar har han skurit, medaljer av guld, silver och koppar har han fått, mycket har han sett och lärt, han har ej blott själv brutit tegar på konstens marker utan även lärt andra att göra det. Hans utställningar äro legio: Rom, München, Berlin, Hamburg, Riga, San Francisco, Chikago, Pittsburg, för att endast nämna ett fåtal av de utländska. Vida i världen ha även hans tavlor hamnat. Här hemma är han representerad i Nationalmuseum och Malmö museum. I läroverken i Sundsvall och Gävle finnas ett par av hans mest representativa saker. — Av de främmande länder, han lärt känna, har Amerika fångat det starkaste intresset — »man får såna idéer och uppslag där». Men betecknande är ett yttrande Osslund fällde, då han nyligen hugsvalades med det stora Josephsonska stipendiets guldregn: »Tänk, nu kan jag fara till Amerika i alla fall! Men kanske jag ändå hellre skulle fara till Lappland —» Newyork och Korpilombolo! — men ni ska se att Korpilombolo segrar! Ty kärleken till Lappland och Norrland över huvud taget har under Osslunds irrfärder i främmande land ingalunda förminskats utan tvärtom intensifierats. Och ännu finnas, trots Helmer Osslunds ymniga produktion, omålade oslundsmotiv i de breda älvarnas, de majestätiska fjällens och de vida viddernas land, Norrland.

H. G—g.

Helmer Osslund.

Ekströms

Fästmjöl
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

VAD ÄR FUNKTIONALISM?

Den mondäna inredningen à la Cécile Sorel har fått orätt namn,

Praktisk och ändamålsenlig vardagsmiljö — den verkliga funktionalismen.

EN ORIENTERING I SLAGORDET FÖR DAGEN.

LÅT OSS INLEDA DENNA ARTIKEL med ett citat ur dagspressen för den 27 okt. i fjol:

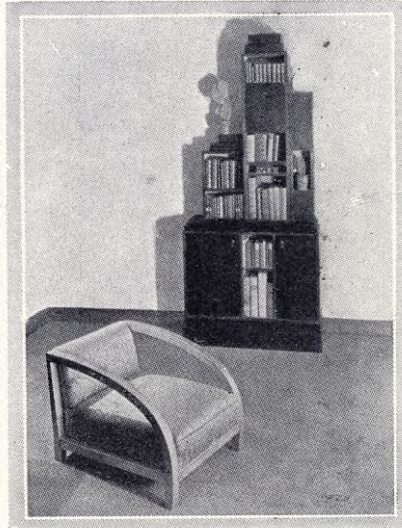
"Cécile Sorel håller auktion. Frankrikes stora skådespelerska, Cécile Sorel vid Comédie Française, har efter sitt giftermål helt nyligen med greve de Ségur beslutit bo på landet och lämnar nu sin praktfulla våning en trappa upp vid Quai Voltaire med tio fönster ut mot Seine. Det väcker allmänt uppseende, att Cécile Sorel låter sälja hela sitt dyrbara möblemang på offentlig auktion. Enstaka saker äro nästan obetalbara museiföremål, såsom Cécile Sorels säng, som tillhört Madame du Barry, och ett skrivbord, som Ludvig XV använde i Versailles. Cécile Sorel förklarar, att hon nu övergått till modern dekorativ konst och önskar möblera sitt nya hus i Malmaison med moderna saker. Hon anser, att man bör uppmuntra de nu levande konstnärerna och ämnar föregå med gott exempel."

Den 21 dec. kom så — en självklar konsekvens — denna lilla näpna notis:

Modern möbelkonst. För någon tid sedan meddelades, att den berömda parisiska teaterstjärnan Cécile Sorel sålt hela sitt hem, vilket var bekant för sina utsökta samlingar av konst och antikviteter. Nu håller divan på att skapa sig ett nytt och det skall bli mycket modernt. Allt skall gå i den funktionalistiska stilen. Möblerna skola sålunda så mycket som möjligt likna maskiner o. s. v. Men nu har man också fått veta, vilka slags färger herrar funktionalistiska möbelarkitekter skola använda sig av. Vad säges om följande lilla rara färgorgie i ett vardagsrum hos madame Sorel? Möbeltyger i orange och mandelgrönt. Väggarna vitlackerade. Bokhyllor och skåp i polerat aluminium. Golvet i vitt, svart och grått. Stolarna förefalla vara korsningar mellan lokomobiler och reskoffertar. Piedestaler se ut som trötta fabrikksskorstenar. Madame Sorel är tydligen en modig kvinna.

Dessa bägge notiser forma sig till ett kapitel ur den moderna tidssmakens historia av djup symptomatisk innebörd. De ge oss i förkortning bilden av en förnuftig rörelses utnyttjande för oförnuftiga nycker. De visa madame Sorel i grevinnan de Ségurs roll i une comédie française tout à fait à la mode. Att ha mod tycks — för en dam av värld — betyda att icke tappa kontakten med modet...

Vad nu — har jag kallat för en mode-nyckel den berömda aktrisens resoluta åtgärd att klippa av traditionen från gammal aristokratisk fransk bostadskultur för att i stället ge sig den moderna konsten i våld? Javisst, och jag står för det. Grevinnan de Ségur är blaserad på Louis XV och Louis XVI. Madame du Barrys rikt skulpterade parad-paulun tråkar ut henne och hon tål inte längre att se den gamle kungens skrivbord. Hon vill ha nytt, nytt, NYTT! Om

Gör man en bokhylla...

Funktionalism — Ni hör och ser ordet i diskussionerna och spalter var och varannan dag. Men Ni vet kanske ändå inte vad funktionalism är, hur den uppkommit och vad dess syfte är. Det finns också mycket, som i detta stycke kan förvirra Era begrepp. En grundlig redogörelse i ämnet är därför på sin plats och en av vår konstkritiks yngre och mest uppmärksammade krafter, fil. kand. Gustaf Näsström, gör den med både temperament och kunskap. Ni får en angenäm stund!

hon så bleve erbjuden Napoleons rakspegel och själva den gyllene tronstolen i Versailles, skulle hon avböja gåvan med ett trött leende.

Grevinnan de Ségur vill ha nytt. Hon har ledsnat på den stilhistoriska maskeraden och längtar efter en annan maskerad, som ger henne oanade sensationer och bringar hennes interiörer i full samklang med le d'ennier cri. Det är inte längre modernt med antikviteter, man pressar i stället ut en artistisk piffas ur det förbibusande nuet. När det magnifika palatset i Malmaison är färdigt och dess inredningar visas, skall publiken förfasa sig och säga: Nej usch, det där är ju funktionalism!

Nu vågar man emellertid påstå, att grevinnans hem blir allting annat än funktionalistiskt. Det blir en svit rums-crèationer av raffinerad och mondän lyx, det blir precis vad ni vill utom en funktionell, d. v. s.

praktisk och ändamålsenlig, vardagsmiljö för en familj. Dessa stolar, som äro ett mellanting mellan lokomobiler och reskoffertar, och dessa piedestaler, som likna trötta fabrikksskorstenar, ha ingenting med verklig funktionalism att göra. Att publiken betecknar dem med detta namn, beror på en ganska förklarlig sammanblandning av funktionalism och någonting helt annat.

Vad då för något? Läsaren erinrar sig törhända, att det för ett par decennier sedan uppstod en rörelse inom måleriet, som man kallar kubism. Denna rörelse är numera i stort sett övergiven av sina egna ledare. Däremot har den vunnit vidsträckt terräng, där man minst väntat det, nämligen i de mondäna salongerna, och den har vunnit den exklusiva publikens uppskattning inte endast i form av stafflikonst utan även i inredningsarkitektur.

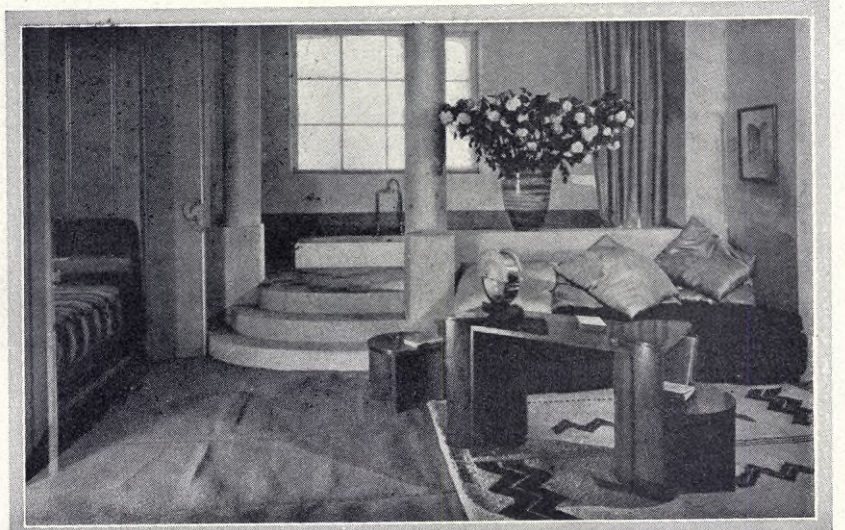
Som en dubbelhövdad gallionsbild på det mondäna arteriets skuta står en raffinerad konstnär med dubbelnamnet Edouard Jeanneret—Le Corbusier, och i hans dubbelställning som kubistisk målare och ultramodern arkitekt har man en bekräftelse på det historiska sambandet mellan kubismen och den nya rörelsen inom den luxuösa heminredningen. Det ligger i sakens natur, att de exklusiva rummen äro smyckade med kubistiska tavlor och att deras blomsterprydnader i regel äro hämtade från florans mest kubistiska falang: kaktéerna. Kubismens förkärlek för motiv ur nutida industrialistiska miljöer går också igen både i inredningarnas totalcharakter, som gärna förlänas en pikant men falsk smak av rationell verkstadsorganisation, och i sådana detaljer som prydnadsglas samt textil- och tapetmönster, vilka antingen göras geometriskt ornamentala eller också piffas upp med kaotiskt sammanflätade atlångare och skyskrapor m. m.

Kubismens effekter möter man även ofta i möbler av denna extravaganta art. Symmetrin är ett förhatligt begrepp, som man till varje pris söker undvika. Gör man en bokhylla, bygger man upp den med än öppna, än slutna lådor, som vingla i höjden lika lekfullt som det lutande tornet i Pisa, och högst upp sätter man gärna en kaktus, vars nyckfullt osymmetriska byggnad understryker hyllans egen.

(Forts. sid. 543.)

Mondän "funktionalism" i en boudoir. Av Maurice Matet.

Också mondän, men bättre boudoirinteriör med bad. Av Léon Bouchet.

V A D Ä R L J U D F I L M ?

En nyhet som' gjorde en klen debut i Sverige.

Levande musik ledsagar filmen bättre än reproducerad.

INTRYCK FRÅN EN PREMIÄR FÖR DAGEN.

LJUDFILMEN HADE HÄR I STOCKHOLM ej någon egentlig succès. Den befanns endast i mycket ringa mån, om ens någon, vara en förbättring av den vanliga filmen. I vissa fall en försämring.

Ljudfilmen består av filmupprullning beledsagad av grammofonföredrag. Genren är icke ny. Ungefär i samma skick som nu presenterades den på Malmöutställningen 1914. Särskilt minns jag därifrån ett skällande koppel jakthundar, vilket i mitt tycke var roligare än något som förevisades här, i alla händelser på Palladiumpremiären i Stockholm. Nyheten begravdes i tystnad och glömdes bort för den gången, och det är ej osannolikt att så sker ännu en gång.

Denna art av filmförevisning har nu framkommit som kompromiss mellan den vanliga filmen och den under uppkomst varande talfilm, en kompromiss som har sin betingelse ej blott i ekonomiska och tekniska hänsyn. Talfilm kommer nämligen att sakna den vanliga filmens väsentligaste förtjänst: dess internationalitet. För den stora engelsktalande världen betyder detta mindre; den är sig själv nog. De mera begränsade språkområdena skulle däremot nödgas spela in vart och ett sina egna filmer. Ljudfilmen vill nu kringgå svårigheten sålunda att talet alltjämt är stumt och åtföljes av förklarande text, varemot sång, musik och åtskilliga ljud återgivas. Fördelen är mycket tvivelaktig. De skilda konsternas uttrycksmedel äro aldrig riktade till alla sinnen på en gång; därvid äro vi av ålder vanda, så att vi aldrig känna någon avsaknad efter ljudet vid beskådandet av en målning eller bilden vid åhörandet av musik; på teatern, som vänder sig till både syn och hörsel, stör det ej ett ögonblick vår illusion att vi ej ens känna en kylig fläkt av den storm som dånar i orkestern och antydes av scenbilden. I skulpturen abstrahera vi likaledes — liksom för övrigt i filmen — alldeles omedvetet från färgen. Men förutsättningen för en dylik abstraktion är en total frånvaro av det element som är föremål för densamma. Att nu i en film talet är stumt, men en knackning på dörren hörbar, det verkar ungefär

Stulljudet.

Ljudfilm och talfilm äro nyheter, som också äro på var mans läppar. Ljudfilmen har i dagarna gjort debut, bl. a. på Palladium i Stockholm, och författarinnan Annie Åkerhielm meddelar sina intryck från premiären, samtidigt som hon gör några beaktansvärda reflektioner kring ämnet film i allmänhet.

som om håret på en staty målades gult, men ansiktet lämnades vitt.

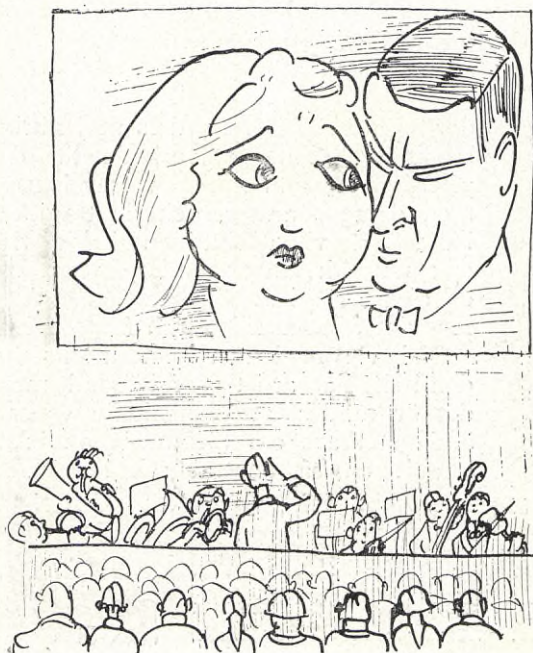
För att ljudfilmen skulle kunna intressera erfordrades att ljudet återgäves med samma trohet och fullständighet som bilden. Om t. ex. en gatubild från Newyork samtidigt meddelade det visserligen dämpade men konkret uppfattade gatubullret — om ljudet sade: »så låter det» på samma sätt som bilden säger »så ser det ut», så skulle det visserligen vara ett plus i filmens intresse. Men dithän ha vi ej på långt när hunnit. Ljuden, sådana de nu presenteras, äro helt och hållet »konstgjorda». Lokomotivets väsende låter ungefär som man själv skulle kunna väsa för att roa ett barn som man »lekte tåg» med. Huvudman av det hela är alltså att orkestern utbyts mot grammofon — en given förlust, ty den förra, om icke alltid är, så kan vara bra mycket vackrare och fylligare. Man kan svara att på det nya sättet filmen kan åtföljas av enkom för densamma komponerad musik. Om detta nu är någon fördel, så kunde ju samma fördel vinnas genom att noter åtföljde filmen, varvid ej heller de stackars musikanterna gingo miste om sin slant.

Nej, låt oss behålla filmen sådan den är. Talfilm kan möjligen ha en uppgift då den en gång når sin fullkomlighet, men till dess är det långt. Den skulle t. ex. kunna bjuda hela världen på att se en den tidens Sarah Bernhardt, som man annars måste resa till Paris för att se; förstode den breda publiken ej orden kunde den alltid uppfatta tonfallet, och handlingen kunde meddelas i textreferat sådana som operans. Ljudfilmen däremot har i sitt nuvarande skick — och så länge den är för dyr att anskaffa för mindre centralt belägna biografer, som ha svårt att finna kapell — ingen uppgift. Ty om man hör en kuplettsångerska från London eller från

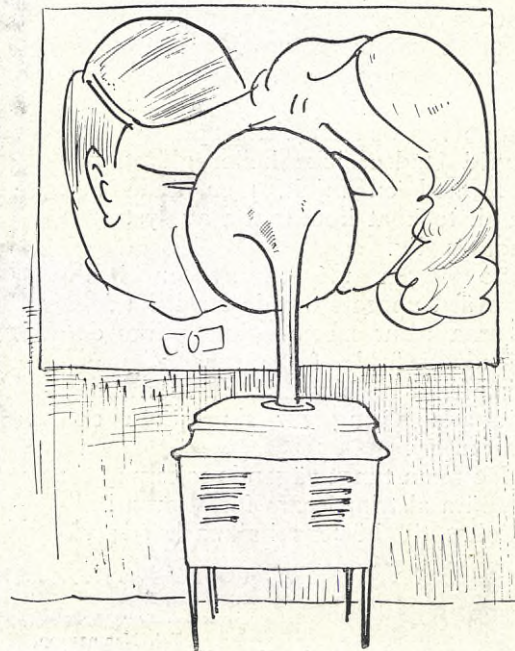
Mosebacke, det kan verkligen vara sak samma. Den som presenterades på Palladium kunde man gladeligen ha betalt en tjugufemöring för att slippa höra och se.

Föreställningen kunde haft mera glans, om det framförda filmdramat stött på en högre nivå än de vanliga; det var emellertid icke förhållandet och man förvånar sig över den oklokhets, som låtit ljudfilmen göra debut med ett så undermåligt alster. Därmed äro vi inne på frågan om en film av verkligt konstnärlig rang är möjlig. Naturligtvis kan möjligheten ej bestridas. Film kan vara ett uttrycksmedel för den konstnärliga idéen på samma sätt som marmor och stränginstrument. Däremot måste medgivas att denna möjlighet är mycket liten. Av konst kan göras geschäft, men av geschäft kan svårigen göras konst. Konst skapas i en ensamhet, över vars tröskel inga förvärvstankar förmå att tränga in. Däremot torde den konstnärliga tanken tämligen av sig själv taga den form som lämpar sig för konstnärens speciella material; för skulptörens inre syn formar den sig till marmorstod, för dramaturgens konkretiseras den till scenbilder. Kan det nu tänkas att den lika spontant för någon konstnär kan forma sig till filmbilder? Därpå hänger filmens konstnärliga möjlighet. Är icke själva begreppet film redan alltför inpyrt med affärstankar, teknik och annan prosa för att icke inverka störande och avkylande i det rena konstnärliga skapandets stund? Vi låta frågan tills vidare stå obesvarad. För min del har jag bara sett en film som verkligen bar något av konstens, av inspirationens prägel: Siegfriedfilmen.

En annan sak är att filmen skulle kunna, även utan direkt konstnärliga anspråk, stå på en mycket högre nivå än den gör, både vad god smak, sund moral och solid underbyggnad i vetande och kunskap beträffar. Den skulle, säger man, i vida högre grad än som sker kunna verka »folkuppfostrande». Ja, jag medger att detta är riktigt: den skulle kunna det men den kan det inte. Varför? Därför att folket inte vill bli uppfostrat. Detta är ingenting be-
(Ill. G. Chatham.) (Forts. sid. 544)

Vanlig film: en orkester framför.

Ljudfilm: en grammofon bakom.

F Y R A F Ö R F A T T A R I N N O R

NYA BÖCKER I VÄRMARKNADEN.

I SIN SENASTE BOK »ETAPPER» (Norstedt & Söners förlag) har Sigrid Undset samlat sådana essayer samt minnen från resor, vilka för författarinnan måste ha betytt en vila och en förströelse mellan de monumentala, historiska skildringarna. Även i de smärre uppsatserna gör sig författarinnans lysande begåvning gällande; hon äger nu en gång förmågan att i några enkla meningar måla en landskapsbild eller belysa en trossats på ett sådant sätt att man känner sig stå i kontakt med en personlighet. Här, liksom i romanerna, är det något av gammal hövdingakvinna över Sigrid Undset, och hennes åsikter äro i mångt och mycket präglade av medeltidens anda.

Men om också en sådan uppsats som »En kvinnosynpunkt» inbjuder till motsägelser, så måste man dock beundra den övertygande kraft med vilken författarinnan förfäktar sina åsikter. Den moderna tiden och dess reformväsende ställer hon sig ganska skeptisk emot. Hon bygger sin grundval på hemmet samt intresserar sig för kvinnan endast i hennes egenskap av maka och moder. Hon fruktar icke att kalla sig själv reaktionär, hon viker icke undan för andras meningar, och med ett brett och säkert lugn bygger hon upp sin övertygelse på den historiska insiktens grund och i enlighet med det fundamentala i sitt eget väsen. En sådan personlighetsfärgad livssyn inbjuder alltid till respekt.

Livfulla och målande äro hennes skildringar från Italien, och i samlingens längsta essay »Tre systrar» lämnar Sigrid Undset ett värdefullt bidrag till de litterära systrarna Brontës biografi. Man får en fyllig och orienterande bild av dessa små prästgårdsfröknar, förenade genom en innerlig kärlek, men varandra inbördes helt olika. Där är den milda, moderliga och högt begåvade Charlotte, den vilda och sällsamma Emily, vars liv så intimt var knutet vid den stormslitna heden och dess vilda ljungblommor, och den analytiska Anna som i sig hade stoffet till en kvinnoasakskvinna, men vars tendentiösa romaner saknade den fantasiens glöd som utmärkte hennes systrars. Bilderna från deras trånga, och ofta tragiska tillvaro i Haworth, äro expressiva, och man får även ett starkt intryck av de kriser under vilka deras litterära ambition växte. Något av det puritanskt enkla, plikttrogna och självdisciplinerade som ofta är utmärkande för den engelska nationen har Sigrid Undset icke heller glömt, när hon med en mjuk, men ändå fast hand, tecknat konturerna av systrarna Brontës liv.

Samlingen utfylles av en beaktansvärd uppsats om de nordiska folkvisorna samt några glimtar från den barndomsvärld, från vars rika sagostoff den blivande författarinnan hämtade näring för sin känsla och sin fantasi.

De mera tungt vägande sakerna i sin litterära alstring spara författarna i allmänhet till höstens bokmarknad; vä-

Sigrid Undset har givit ut en essaysamling, där hon deklarerar mycket av sina samhälls-åsikter — denna bok liksom tre andra författarinnors nyss utkomna lovordas av Iduns anmälare.

rens bidrag bli ofta ljusa och lätta eller av efemer beskaftenhet. Flyktighet kan man dock icke beskylla Marika Stiernstedt för. Hennes »Tio Noveller» (Alb. Bonniers förlag) utmärkas för den sobra och vederhäftiga berättarstil som utmärker denna författarinnan. Hon kan skriva om bagateller, men de innehålla dock alltid en kärna av sanning och betydelse. Hennes författarigenium är mycket klart, och måhända en smula kyligt, och det man brukar beteckna som lidelsefullt patos saknas helt och hållet i hennes noveller, men det ersättes av en sund och klok livssyn och ett värdesättande av de små dygder som människorna ha så lätt för att glömma. Marika Stiernstedt letar sig gärna fram till de undanskymda och stillsamma. Hon blir inte högröstad och vältalig, men hon drar fram i dagsljuset sådant som är värt att ihågkommas och det finns hos henne en stark rättfärdighetskänsla. Hon är mån om oväld när hon bedömer en människas handlingar. Ett av exemplen på hennes förmåga att varsamt blotta en av de existenser som så lätt glömmas i den larmande hopen är novellen »Sonen» och till samma kategori ansluter sig »Guvernanten» och »Märket Myosotis.»

De flesta av de noveller Marika Stiernstedt här samlat äga ett värde långt över stundens förströelse.

»Villsamma Vägar», heter en roman som utkommit på Holger Schildts

förlag av en okänd författare, Thure Nääs. Psykoanalysen är modern i våra dagar, och i föreliggande roman består det ingalunda föraktliga uppslaget i att en läkare i sitt mottagningsrum vid skilda tillfällen tar emot tvenne patienter, vilka komma till honom med sitt söndertrasade själsliv. Det visar sig att de båda kontrahenterna äro man och hustru, och hos nervläkaren bikta de sitt livs historia, sedd från deras egen personliga synvinkel och kommenterad av läkaren genom hans åsikter om personlighetsklyvning, hämningar och grundläggande nevrosor under barnåren.

Berättelsen skulle vunnit på en mera koncis och begränsad form. Där finns en aktningvärd förmåga att klarlägga psyken hos ett par olikartade individer, men detaljerna svämma över och de erotiska förvecklingarna trötta. Huvudpersonen blir för mycket romanhjälte för att verkligt intressera, men det skall villigt erkännas att författaren gjort sig all möda att reda ut de tilltrasslade trådarna i hans själsliv. De kursiverade meningarna, vilka förekomma så talrikt i texten, verka också irriterande.

Natur och Kultur har givit ut en bok av den begåvade amerikanska författarinnan Esther Forbes med titeln »En spegel för häxor.» Boken är ganska anmärkningsvärd, när författarinnan själv träder helt i bakgrunden och ger sin roman formen av ett nyktert relaterande bidrag till medeltidens krönikor. Under formen av gamla muntliga berättelser, rättegångsprotokoll och genomsnittsmänniskors vittnesbörd, bygger författarinnan upp ett människoöde från häxprocessernas dagar, utan att själv intaga någon personlig ståndpunkt, men berättelsen är så skickligt sammanfogad, att man just genom dessa autentiska uttalanden från samtida får ett intryck av det ogenomträngliga medeltida mörkret som drev människor att bränna häxor på bål. Med oryggelig konsekvens visar författarinnan hur djupa märken denna vidskepelse satte i människornas själsliv, och hur den drev de utpekade, de besmittade och de utstötta att själva betrakta sig som djävulens redskap.

Den lilla svartögda Doll Billby, som fick ett oförglömligt och hemskt barnomsminne förstärkt och fantastiskt förstorat genom okunniga och oförståndiga människors oavlätliga påminnelser och skräckbilder, fick fröet till en nevros nedlagt i sin barnasjäl, och under uppväxtåren slog den ut i giftig blomning. Allt samverkade till de ytterligheter som slutligen drev henne i en demons armar, och de tragiska händelser, vilka slutligen ledde till den unga kvinnans undergång, voro en direkt följd av sinnenas inriktning mot det övernaturliga och fantastiska.

Sådan som berättelsen skrivits är den i sitt slag artistiskt fulländad, men det är möjligt att den skulle verkat ändå starkare om författarinnan icke intagit en så neutral ståndpunkt.

GURLI HERTZMAN-ERICSON.

Fru Elisabet Block, född Bolin, maka till nyligen utnämnde biskopen i Göteborgs stift Carl Block.

HOTELL NEPTUN

Tel. Namnanrop.
Goda rum med telefon från Kr. 3:—
Trevliga klubbrum.

GÖTEBORG
Vid Lilla Torget.

Fullständig restaurant.
Förstklassigt bord.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk

Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.

Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

Klart till start på Siljansgården.

Eleverna på handräkning i köket.

V Ä G E N T I L L K A M R A T S K A P

”BARNET MÅSTE BLI EN MÄNNISKA BLAND MÄNNISKOR I SKOLAN.”

I DESSA DAGAR HAR SKOLIDROT-
ten varit uppe till diskussion. Som företeelse
i vårt skolliv är den ännu så ny, att man på
sina håll tycks ha svårt att få ett riktigt
grepp om den. Inte så underligt förresten,
om man tänker sig den inställning, som på en
del håll faktiskt finnes till idrotten. Om den
betraktas under synvinkeln: det nya ämnet i
skolan, blir den till något främmande och det
ligger nära till hands, att den känns betun-
gande på samma gång.

Skolans utveckling hade gått i alltför ensi-
digt intellektuell riktning och som motvikt in-
fördes idrotten att bli en integrerande del av
skollivet. Skall det nya medlet hjälpa? Det
återstår att se. Varje enskild skola har frihet
att experimentera sig fram. Det finns inga
utförligare föreskrifter för idrottsdagarna.
Allt beror på *ledarna*. Att dessa icke alltid
känna sig vuxna sin nya uppgift bör inte
förundra någon.

Idrotten som ämne, det är inte så enkelt
som man kanské tror. Det finns många rö-
ster, som ropar, att den allmänna idrotten är
inne på vägar, som leda till för den främ-
mande mål och att skolidrotten följer i dess
spår. En av dessa röster ha vi här nedan lå-
tit tala, den kommer från gymnastikdirektö-
ren fru *Signe Bergner-Alm*, som tillsammans
med sin man fil. kand. *Harald Alm* har *Sil-
jansgårdens skolidrottshem* i Tällberg.

— Skolan, säger fru Bergner-Alm har bli-
vit inte bara alltför ensidigt en kunskaps-
skola utan den bidrager till att utveckla det
egocentriska hos barnet. Det gäller för skol-
ungdomen först och främst att klara sig själv:
mina läxor, mina betyg, min examen, heter
det alltid. Hemmet måste respektera barnens
skolarbete, heter det vidare och barnens tid
får inte tagas i anspråk för någon handräk-
ning hemma. Och när barnet lyckligt och väl
klarat sitt skolarbete, behöver det så väl litet
förströelse, då blir det: mina nöjen, mina
kamrater, mina intressen. Hur lätt blir inte
barnet medpunkten i ett hem, i synnerhet i
ett stadshem. Men om alla dessa hänsynsta-
ganden från föräldrarnas sida icke skulle leda
till egocentricitet hos barnet, vore det väl un-
derligt.

Denna egocentriska läggning får ingen
motvikt på något håll inte ens genom idrot-
ten, som nog har tendens att gå i samma rikt-

Allt mera framträder strävan efter att få en
motvikt till den ensidigt intellektuellt betonade
uppfostran, som skolan meddelar. Idrottsda-
garna äro ett försök till motvikt. Nya peda-
gogiska försök ha också uppstått på senare år,
Siljansgården i Dalarna är ett sådant, liksom
Olovsskolan i Stockholm. Barnets fostran till
sambhörighet med tillvaron till att bli en
människa bland människor understrykes starkt
i dessa nya strävanden. Här nedan några syn-
punkter i den aktuella frågan.

ning, där blir det: mina medaljer, mina pris,
mitt namn i tidningen.

Om bara idrotten får vara vad den är äm-
nad till, rekreation, vila, nöje, då är allt gott
och väl. Som en del i utvecklingen av person-
ligheten har den sin stora uppgift, men så snart
tävlingsmomentet får bli huvudsaken har den
slagit över målet. Dess motto: en frisk själ i en
frisk kropp blir då missförstått. En kropp må
vara aldrig så tränad av idrott, den friska
själen flyger inte in där utan vidare. Det är
den harmoniska utvecklingen, som skall göra
det. Hälsa är ett begrepp, som för det mesta
tages i hygienisk-fysiologisk bemärkelse ute-
slutande. Men man måste söka en moralisk
och social hälsa så att säga, det räcker inte
med det fysiska.

En del lärare ha förstått betydelsen av
idrottsdagarna. Genom samvaron ute i natu-
ren komma de i personlig kontakt med sina

Den första maj.

*Den första maj har stigit över taken
och slocknat har var eld, som band i natten
till Valborgsmässa samman berg vid berg.
Nu djupnar uti öster dagens färg,
en vindil krusar vikens lugna vatten
och världen med ett andetag är vaken.*

*En fluga surrar sommar vid mitt fönster
och hönsen kackla över morgonäggen.
Det spelar sakta i kastanj och lönn
till friska fläktar ifrån Östersjön
och klängrosrankor på den vita väggen
av sol och skugga rita fina mönster.*

*Från sältingen hörs spov och vipa skrika
sin längtan ut mot blåa Pampusfjärden.
Ur gräsets vårlök ångar det av honung.
Du första maj, du kommer som en konung
och strör med fulla händer över världen
som morgongåva sommarlöften rika.*

ULLA BURÉN.

lärjungar på ett helt annat sätt än de någon-
sin kunna göra i skolrummet. Det sunda kam-
ratskapet, som är all idrotts innersta uppgift
kommer då till stånd även mellan lärare och
elever. Att lära sig bli ett med naturen är
skulle man kunna säga en friluftslivets stora
vinning. Den andra är kamratskapet och alla
dess karaktärsutvecklande följder. Där har
scoutrörelsen redan verkat fostrande på den
ungdom, som kommit med i den, och skolan
har mycket att lära för sin idrott av scout-
terna.

När nu sommarferierna snart stå för dör-
ren slår skolungdomens gyllne friluftstimma.
Men det är väl ändå inte meningen att ung-
domen skall slå dank hela den långa somma-
ren. Ett fåtal privilegierade få vistas på
landställen eller vid badorter, där det ofta blir
ett intensivt nöjesliv. Förståndiga föräldrar
bruka väl i många fall lägga vissa hemplikter
på de ungas axlar. Vatten- och vedbärning,
trädgårdsskötsel för gossarna, husliga sysslor
för flickorna kunna alltid komma ifråga om
familjen bor på landsställe och barnen äro
friska.

Men så finns det en stor kategori barn och
ungdom, vilkas föräldrar måste skicka bort
dem under sommarlovet. Den amerikanska
och engelska idén med sommarcamping har ju
delvis överförts till oss. Ungdom i små grup-
per under en ledare få leva ett friskt och här-
dande enkelt liv ute i naturen, få hjälpa sig
själva och varandra. I sin mest utpräglade
form har camping hos oss blivit liktydigt med
scoutläger.

Barnen behöva en kraftig motvikt till sko-
lans intensiva läsarbete, och de kunna inte all-
tid få en sådan i hemmet. Många föräldrar
känna ett behov att skaffa barnen något ut-
över vad de själva kunna ge i hemmet. Red-
dan tidigt behöver barnet känna sig som del
i ett större sammanhang. Det behöver lära
sig att bli en människa bland människor.

Dessa åsikter har fru Bergner-Alm och
hennes man sökt omsätta i praktik vid *Sil-
jansgården*. Där mottagas barn, gossar och
flickor och utom idrott i stor utsträckning
idkas ett enkelt angenämt hemliv. Friluftsliv
med idrott, hemliv med husligt arbete och
handräkning på gården, gott kamratskap och
allmän trevnad, så skulle man kunna samman-
fatta livet på *Siljansgården*.

Tomtens Skurpulver

gör
köket
till

Husmoderns stolthet

"HAR STOCKHOLM DET?"

EN SKÖNHET ÄR STOCKHOLM OBESTRIDLIGEN.»

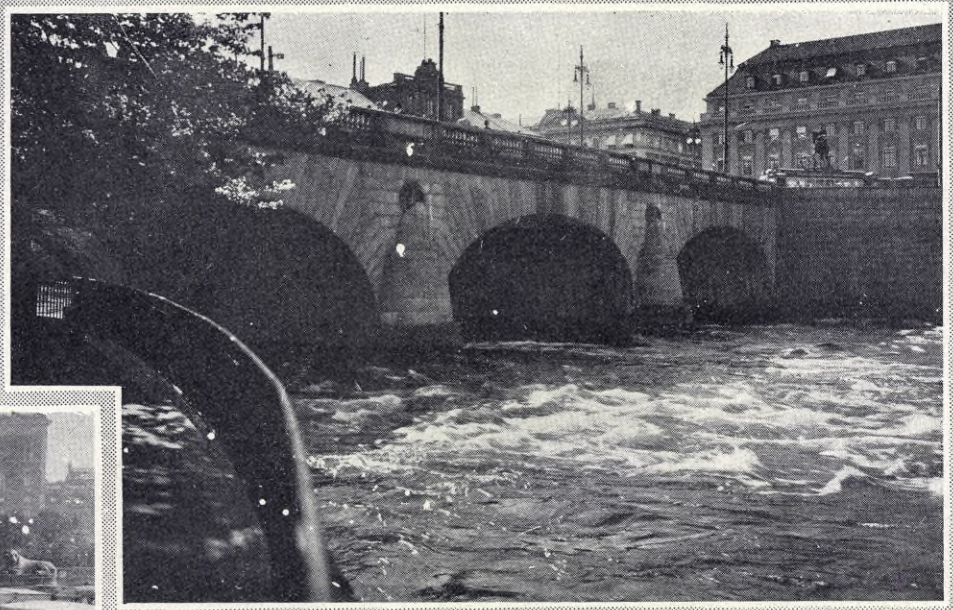
Svenska Turistföreningen har sänt ut en nyhet i år: en stockholmsbok, välredigerad, intressant och rolig. Carl G. Laurin har skrivit inledningskapitlet, varur Idun här hämtat några spirituella kommentarer samt försett dessa med bilder, som ge syn för sâgen. (Rosenberg, Heurlin och D. N., foto.)

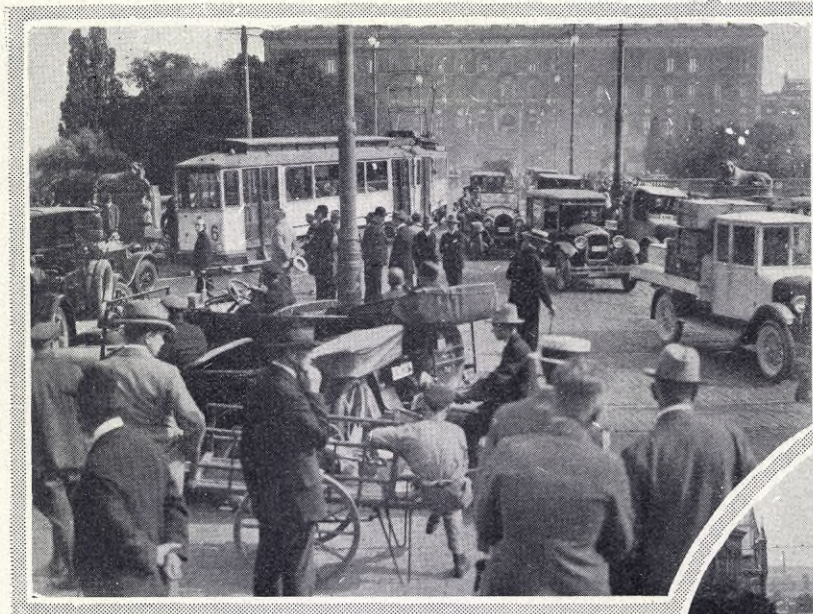
"Så länge Stockholm får förmånen att vara vattenstad —"

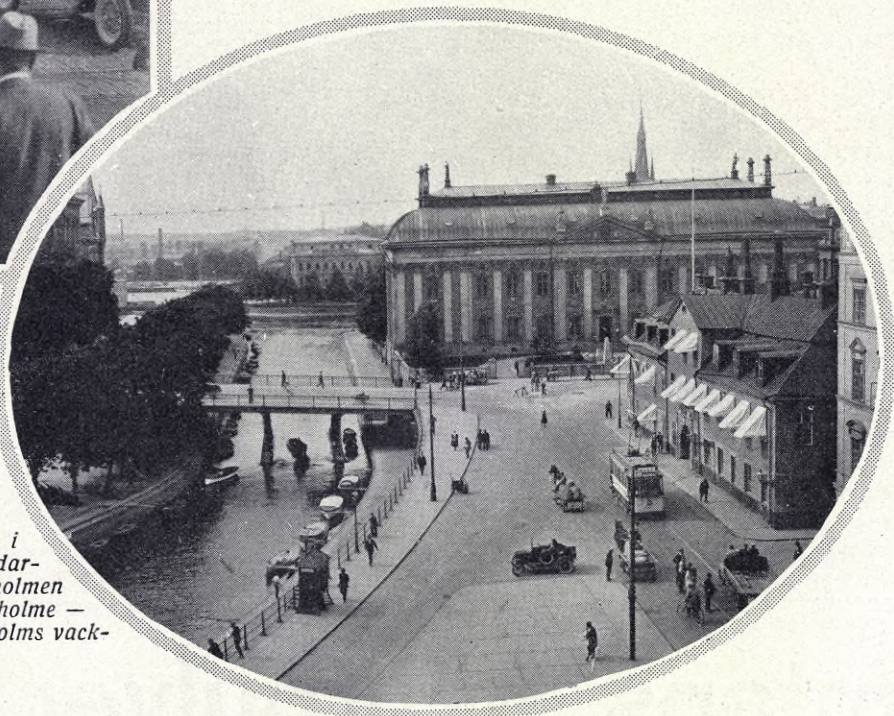
Riddarholmskyrkans inre "genom sin historiska helgd och skönhet imponerande för den mest kräsne."

"Norrbro är Stockholms kanske allra vackraste byggnad."

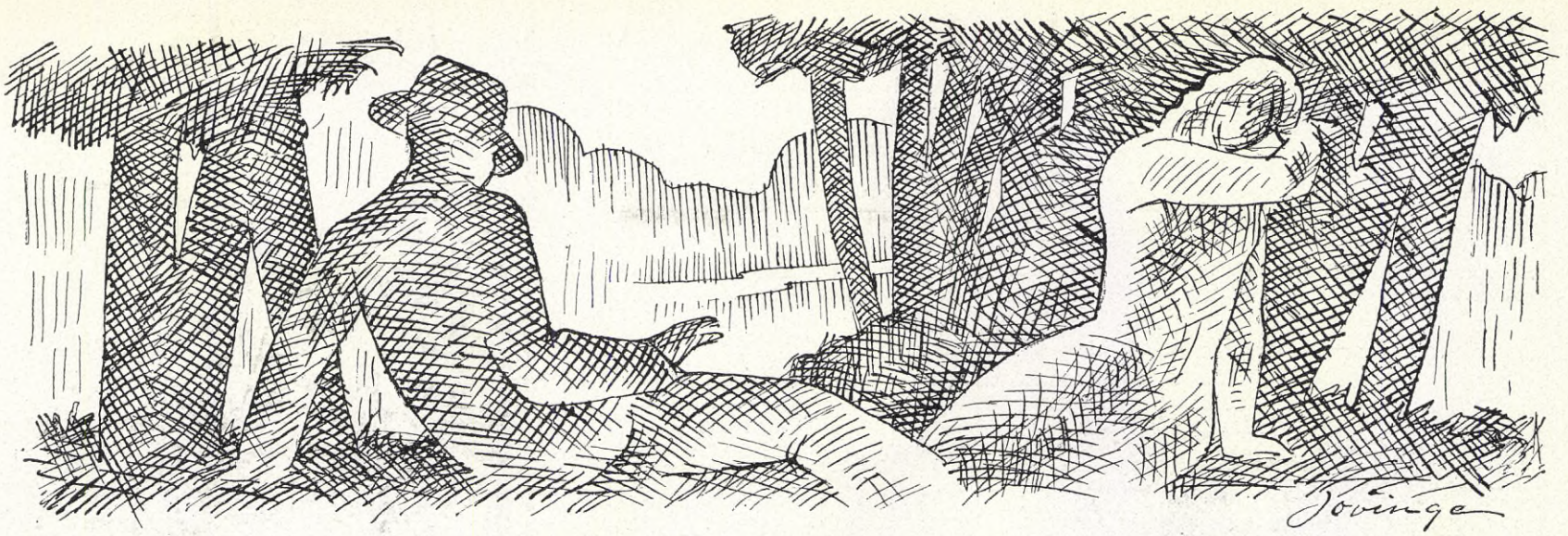

"Fotgängarens lott är hård i Stockholm."

"Var är Stockholm vackrast? Från den kanske fulaste bron i staden, den från Riddarhustorget till Riddarholmen — Sveriges heligaste holme — har man en av Stockholms vackraste utsikter."

EN GÅNG OM VÅREN

Av

VLADIMIR SEMITJOV.

JAG FICK ETT BREV FRÅN CAN-
nes:

— Du skriver till mig, att det är vår... Käre vän! Det är det bästa som finns här i livet. Den första våren... första gången man var kär, den första våren, som lärde en att älska...

Våren och kärleken, de äro oskiljaktiga som solen och ljuset, som elden och värmen. De första klara solstrålarna bereda oss en oändlig, ofattbar glädje; åsynen av den sista smutsiga snödrivan, som tår bort någonstans i ett skuggigt hörn, eller ljudet av de just anlända flyttfåglarnas jublande sång... När jag öppnar fönstret och ser den blå himlen, när jag hör suset från skogen och blickar ut över Medelhavet, som ligger glänsande och fritt, så erfar jag på nytt en längtan bort, någonstans långt bort, till livet och människorna, till kampen om lyckan, precis som jag kände det för fyrtio år sedan.

Och ändå, det måste du veta, ligger det i våren en knappt förnimbar aning av vemod. Det är ungefär som den nyans av bitterhet, som finnes i en sötmandel, eller som skuggan av ett moln en strålände solskensdag. Hur kommer sig detta? Beror det ej måhända därpå att vi just om våren särskilt tydligt känna, hur hastigt vårt korta liv förflyter och att våren just är den årstid, som vi ha svårast att skiljas ifrån? Jag vet inte hur du gör, men för egen del räknar jag min ålder efter antalet vårar, och varje gång denna underbara årstid kommer, så tänker jag: Nu har jag förunnats ännu en... Hur många har jag kvar att vänta? Inte blir väl detta den sista? Vi gå fram som soldater i striden. En yacker dag ser man sig omkring i ledet och märker, att flera av ens kamrater äro borta. Och de led, som äro framför en, glesna snabbt. Bakom brusar det i hopen av ungdomar, jag hör deras triumferande rop, och jag tänker på att även jag en gång varit som de och att det snart är min tur att försvinna...

Låt mig berätta en händelse från min första vår, den första gången jag medvetet njöt av våren.

Det var i närheten av Belfort på min farbrors egendom, ej långt från ett slott, som hette Montbellier. Jag var sjutton år, när jag kom dit för att hälsa på. Jag hade just slutat skolan och förberedde mig för inträde vid Sorbonne. Jag var stolt

och lycklig, då jag såg hur alla som jag var tillsammans med gladde sig med mig över min lycka, min framgång och min ungdom. Jag kan säga dig i förtroende — jag var en smula skald på den tiden, och liksom alla stora skalders älskade jag ensamheten. Hela dagen strövade jag omkring ensam ute i markerna, sökte reda på undagömda trevliga vrår i naturen eller satt nere vid floden, vars små böljor slogo i takt med rytmen i mina verser, medan skogen själv sjöng för mig sina sånger. Jag var förtjust i allt, som omgav mig, och hade rysligt roligt.

En gång råkade jag under mina strövtåg förrira mig i skogen. Jag kom bort från vägen och irrade vilse omkring, ända tills det började skymma och natten omsider tvang mig att stanna. Det var så mörkt, att jag aldrig senare varit med om maken. Jag kunde ej ens se min vita hatt, om jag så höll den strax framför ögonen. Det fanns inte en stjärna på himlen. Jag försökte ta några steg men stötte emot en trädstam. En vissnad gren slog mig över ansiktet. Det fanns ingen annan råd, jag måste vänta tills det dagades.

Jag var inte rädd. Tvärtom erfor jag en sådan glädje, som jag sällan senare har upplevat. Jag inbillade mig vara ensam i hela universum, det var som om jag likt en planet svävat omkring i världsrymden, jag såg oändligheten och kände mig odödlig. En djup tystnad omgav mig. Ej ens i graven kan det råda en sådan stillhet som den där natten i skogen. Jag tyckte mig höra mina tankar, jag lyssnade till de oförståeliga röster som ibland ljuda i våra öron, när det är riktigt tyst omkring oss... Jag kan för övrigt ej beskriva hur jag kände mig, ty ord säga ju så litet. För första gången i mitt liv fann jag mig ensam med mig själv. Du förstår vad jag menar, när jag säger, att allt som finns omkring oss, våra vänner, vårt arbete, våra nöjen, allt detta avlägsnar oss blott från oss själva och hindrar oss att uppleva sådana stunder av nästan smärtfylld lycka som den jag förunnades då.

Men detta underbara tillstånd räckte ej så länge. Jag hörde steg och vände mig om. Det var någon som kom med en liten handlykta och försiktigt tog sig fram bland stenarna och träden. Jag såg inte ansiktet på den som bar lyktan. Det doldes av mörkret. Jag ropade:

— Vem är det?

Jag fick inget svar, men ljuset stannade på något avstånd från mig. Så hörde jag en lågmäld röst:

— Vem är ni själv?

Jag sade mitt namn, men knappast hade jag gjort det, förrän lyktan föll till marken och slocknade. Åter stod jag där insvept i det djupa mörkret.

Rösten var en kvinnas. Vem var hon? Jag hade ingen aning därom. Men, min vän, det var vår och jag var bara sjutton år. Jag skall inte dölja för dig, att jag ryckte till, när jag i mörkret hörde hennes röst ett stycke ifrån mig. Jag var ju skald, och min fantasi sade mig genast, att detta möte kunde bli avgörande för hela mitt liv, att det var ödet, som arrangerat det.

Jag tog ett par steg för att leta reda på den tappade lyktan, och då hörde jag henne åter viska:

— Ni sade, att ni heter Bertrand... Men vem är ni?

Några minuter senare sutto vi bredvid varandra i det mjuka gräset. Lyktan hade vi hittat, men hon bad mig att inte tända den. Detta förvånade mig, men samtidigt var jag förtjust däröver. Jag tillät mig att skämta med henne och yttrade några schablonmässiga ord om att det var ett bedärande och oväntat möte. Jag var tju-sad av våren och av en kvinnas närhet. Jag ville inte tänka på något allvarligt och brydde mig ej om att utforska anledningen till att hon befann sig där. Det var ju möjligt, att hon kommit för att träffa en annan? Jag tog hennes hand och tryckte den.

— Tycker ni inte att det är en underbar natt? Är den inte som skapad för vackra drömmar, sade jag.

Jag uppförde mig som en förälskad, jag pratade en massa nonsens, som man alltid gör vid sådana tillfällen, och sade sådana saker, som folk som äro kära ha sagt i tusen år före oss.

Hon tog bort sin hand. Hon var tyst, försunken i tankar. Sedan började hon smeka mitt hår och for med handen lätt över mitt ansikte, under det hon viskade:

— Bertrand... Bertrand...

Hon upprepade mitt namn några gånger med obeskrivlig ömhet. Jag satt tyst. Hon tvingade mig att lägga huvudet mot hennes knä, varefter hon fortsatte att viska

(Ill. T. Jovinge.)

(Forts. sid. 545.)

U T T I L L L A N D E T . . .

SOMMARKLÄDNINGAR SOM PARIS SÄNT HIT.

Sommarklädningen för landet, som damerna nu börja tänka på, blir alltmera sportkorrekt för varje år. Se på modellerna här från huvudstadens mannekänguppvisningar — allt är enkelt, rätt och slätt. En trevlig och praktisk nyhet är den till klädningen komponerade jackan i ett varmare material; lite dyrbart bleve det med en jacka till varje klädning, men man får öva sin kombinationsförmåga.

En chic strandtoalett med kjol i vit shantung, jumber i vit trikå med röd och gul garnering och jacka av röd trikå. Hatt och scarf i dräktens färgställningar. Modell från Patou. Ateljé Alex, Märthaskolan. Lenkert, foto.

En mjuk yllekvallité som i denna lilla dräkt i gult med svarta vaxband kan behövas i vår nordiska sommar. Modell från Lelong. Lejamagasinet. Holmén, foto.

Den turkosblå yllejackan med gula metallknappar över den vita sommarklädningen kommer nog att bli sommarens modevarm. Modell från Martial & Armand. Lejamagasinet. Holmén, foto.

För den lantliga vardagen: vit bomullsklädning med garnering och skärp i rött. N. K. Holmén, foto.

TVÄTTEN SOM VAR DET VÄRSTA I HUSHÅLLET

PROCEDUREN KAN GÖRAS KORT NU FÖR TIDEN

VAD NÅGRA HUSMÖDRAR SÄGA.

— NATURLIGTVIS SKULLE jag helst vilja koka björkaska i en linnepåse och stå och ösa lut i en bykpanna med en järnskopa och börja byka på klockan fyra om natten. Se det vore en verklig byk, som man skulle minnas efteråt! Då finge man minsann utlopp för hela sin energi. Men hur skulle det gå till i en liten modern stockholmsvåning med varmt och kallt vatten och badrum med friluftstillförel med flera bekväma inrättningar?

Den som talar så, är fru Sara Reuterskiöld, den kända husliga experten, som alltid anlitas, då det gäller stora organisationsarbeten, bostadsinredningar efter nya linjer och mera sådant.

Tvätten är inte längre varken ett problem i hushållet eller ens något besvärligt. Inte i de hushåll, som inhysas i moderna stockholms-hus. Ej heller för de många som bo i villa utanför Stockholm. Allt under förutsättning att man ordnar det förståndigt för sig.

Det finns alltid den radikala möjligheten att skicka alltsammans ur huset. Men talet om frätande medel som skulle förstöra våra dyrbara ärvda damastdukar och komma våra fina underkläder att ränna från ovan till nedan?

— Vad är det nu för prat, säger fru Reuterskiöld utan vidare. Hur skulle i Stockholm, som är en så liten stad, för det är den, en enda tvättinrättning kunna existera om det användes otjänliga medel för tvättkläderna? Efter några år skulle den inte ha en enda kund kvar. Eller vad tror ni själv? Det lönar sig inte att fuska sig fram i ett ärligt och hederligt yrke.

Men om man nu vill sköta sin tvätt själv i ett litet hushåll, hur går man då bäst tillväga, fråga vi fru Reuterskiöld.

Förutsättning: modern våning, litet hushåll med endast tillfällig hjälp. Fru Reuterskiöld förutsätter, att hennes hushåll inte kan tagas som typ för någon stor kategori av familjer, eftersom det endast består av två vuxna.

Tvätt var vecka: ena veckan gångkläder och örngång, nästa vecka strumpor och näsdukar. Sänglinne och duktyg gå för sig, skickas bort till tvätt och mangling eller behandlas på en för dem särskilt avsedd tvättdag av en gumma, som lejes för ändamålet. Den där gumman är en eftergift till det konservativa i min läggning, säger fru Reuterskiöld. Naturligtvis är det mera rationellt för ett så litet hushåll som vårt, att var tredje vecka skicka bort en laddning tvätt.

Men allting utom dessa tyngre och grövre plagg tvättar jag själv. Vad är det numera för konst med de tunna, lätta saker vi bära. Det går efter mycket enkla regler. Blötläggning i kallt, för all del kallt vatten med något av de många tvättmedel,

Modern elektrisk tvättmaskin.

Forna tiders storbyk två gånger om året står som en skräckbild ur det förflutna för många av oss. Medan vi vänta på den fulländade elektriska tvättmaskinen få vi emellertid finna oss i att utfundera metoder, som göra tvättkapitlet så drägligt som möjligt och här ge två husmödrar goda råd.

som nu finnas i handeln, var och en har förstås sitt speciella favoritmedel. Sedan tvättmaskinen på gasspisen och en stor gryta av zinkplåt att koka tvätten i. Jag kokar i vanlig såplösning. Det är ju egentligen inte annat än en desinfektion av kläderna, som i själva verket redan äro rena.

Den minsta av de i handeln förekommande tvättmaskinerna rymmer 3 kilo kläder — torr vikt räknat — och de äro så vitt jag känner till dem alla byggda efter samma princip. En kolv, som rör om i kitteln, så att kläderna komma i rörelse

Med dun till Paris.

En idealisk semesterresa.

I sommar kan Ni göra den drömda semesterresan, om Ni medföljer Iduns sällskapsresa till Paris. Avresa den 15 juni—hemkomst i juli. Resan företages med förstklassiga ciceroner över Schweiz, där utflykter göras, uppehållet i Paris blir fem dagar och hemresan går över Köln med uppehåll där för en Rhenfärd. Pris för resa och vivre kr. 595:— I klass färja och III klass tåg. För II klass tåg tillkommer extra kr. 95:—. Anmälningar ställas före den 20 maj till Iduns red., som ger alla detaljupplysningar.

utan att slitas mot någon fast kropp, som vid gnuggningen på ett gammaldags tvättbräde. Alla fläckar och hårt smutsade delar av kläderna måste först behandlas, det är ju klart. Nu väntar jag bara på den idealiska tvättmaskinen, som drives av elektrisk motor. Jag vet, att den håller på att utexperimenteras. Den lilla motorn, som kopplas in med en vanlig stickkontakt, skall också kunna driva dammsugare, golybonare och köttkvarn, om man så önskar.

Hela tvätten försiggår i köket, inte i badrummet. Den hör snarare till köket, tycker jag. I den nedsänkta diskhon av kakel sätter jag en balja, som är avpassad för utrymmet. Det är enligt min uppfattning lättare att göra rent köket efter tvätten än badrummet, som inte bör belamras med smutsiga tvättkläder. Badkaret är också mera arbetsamt att göra rent för att inte tala om att den arbetande får betydligt mödosammare, om hon skall använda badkaret som tvättbasäng. Men tvättorken försiggår i badrummet, där jag har en särskild konstruktion, en stege att hissa upp tvätten i taket. Det går utmärkt tack vare den nyare anordningen med friskluftstillförel genom ventil i väggen.

Är tvätten också för villastadsfruarna lika lättvindig? Vi ha funnit en som varmt pläderar för att husmodern skall själv utan någon hjälp sköta sin byk, observera byk, inte bara tvätten av gångkläder. Har hon en villa, finns där också tvättrum med bykpanna, eller åtminstone plats för en sådan inrättning. Men bykpannan får inte vara av gjutjärn, som rostar, om den inte skötes och efterses som ett småbarn.

Så här går vår villastadsfru tillväga.

Blötläggning i kallt vatten i två dygn. Sedan kokas en lut av ett par hekto pottaska i omkring 50 liter vatten. Pottaska har faktiskt samma kemiska beståndsdelar som björkaskan, den är ren och mjuk och visar sig vara idealisk som tvättmedel. I en svag lut, utspädd av denna pottaskeblandning få nu kläderna ligga ytterligare i två dygn. En tvätt, som inte är särskilt hårt smutsad är efter denna behandling så gott som ren och behöver endast ett uppkok och så sköljas. I bykgrytan finns ett slags tvättmaskin av enklaste beskaffenhet, ett rör med en konisk, alltså trattliknande utvidgning nedtill. Men kom ihåg, ingen bykgryta av gjutjärn. Detta är ett recept i stil med reklamens: tvätta medan ni sover. Tilläggas bör kanske, att den lilla frun i villastaden inte har några representationsplikter att tala om och att det är en liten familj, som kommit över stadiet småbarnstvätt.

Tvättkapitlet är visst inte uttömt med dessa betraktelser, men kanske kan fin-tvätten och annat få anstå till nästa gång.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som hälst.

M. S. KOBBS SÖNER är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Bevär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

GÅVANS PLATS I TILLVARON

AV VERA von KRÆMER.

EN AV MINA VÄNNER HADE DET som helt ung inte så bra. Så blev hon gift med en välsituerad man. Hon betraktar sig alltid som en ansvarig förvaltare av hans inkomster, men hon har dock fått tillfredsställa en lust, som hon en gång fann sitt uttryck i följande ord på hennes danska tungomål: Jeg elsker at gi Gaver!

Uttrycket slog mig så, att jag ännu kan höra det. I dessa ord, uttalade med det mjuka danska tonfallet, låg hela hennes glädje över att ha fått det tryggt. Det låg också naivitet i det, för en svenska var det så öppet, att man blev en smula förlägen, som svenskor bli, över att få blicka in i ett sinne.

Men vi ge varandra »gåvor», d. v. s. presenter till födelsedagar. Och det är en mycket väsentlig del i vår samvaro — som ju på grund av avståndet inte ofta kan bli muntlig. Det hände en gång att det drabbat mig ett konstnerande slag, jag var innerst helt upptagen av det, medan dagarna gingo. Efter tre veckor slog det ned i mig: jag hade glömt hennes födelsedag! Nu var det ingen idé att komma stickande med något, det var bara att skriva att kära du, så och så har det hänt, din födelsedag för mig totalt ur minnet! Hon svarade att hon ivrigt väntat på sverigeposten den dagen och ytterligare ett par dagar, att hennes man fått gå till huvudpostkontoret och höra efter... Det dröjde flera dagar, innan hon måste inse, att hon ingenting skulle få till födelsedagen

den gången från Sverige. Hon får mycket av sin man, ett av hennes goda uttryck är: »Jeg faar alle Ønsker opfyldt.» Inte på en gång, men lagom ransonerade, som det höves förståndigt folk. Men ändå var detta med min glömska en bitter besvikelse. Och då äro vi inga barn någon av oss!

Det är icke något tvång för någon av oss, det är en glädje och ett band, detta årligt återkommande presentgivande. Vi ge varandra nyttiga saker ibland, men det kan aldrig falla någon av oss in att kalkylera: jag köper mina strumpor när jag behöver dem och du dina, det är enklare. Gåvorna ha sin bestämda plats i vår tillvaro. Och så är det med andra vänner. Inte med alla, det ligger i detta speciella givandes psykologi, att somliga byter man presenter med, andra inte, utan att vänskapsgraderna ha något med detta att skaffa. Hela ens hem är fullt av saker som man fått — inte i lysningspresent för så och så många år sedan, utan ändå!

Ha sådana människor som vi äganderättskänslan starkt utvecklad? Nej, så kan det inte vara. Det finns rika människor, som alltså äga mycket, som aldrig ge bort en sak och om de inte kunna slippa undan, ha en förmåga att göra gåvan till en besvikelse. Hos dem är nog äganderättsinnet starkare än hos oss, som ivrigt spana efter paket på de dagar, då det bör vara paket. Och som naturligtvis måste räkna en smula för de andras dagar: så och så mycket kan det få kosta, så och så mycket kan jag vara av med, utan att det

käns obehagligt på någondera hållet... Ty presentbytet har sin taktetikett.

Men nog vållar ägandet glädje i och för sig! Om alla bankkrascher i en framtid skulle åstadkomma att hela penningssystemet lades om och all egendom vore gemensam — då det bevisligen finns så många betrodda män, som till oöverskådlig grad rubba vår tillit till de betroddas klokhet och goda vilja — då skulle somliga av oss dåraktigt finna på att ge varandra vackra stenar, som vi hittade vid stranden. Alltid finns det väl olika stenar.

Det kom ett presentkort in i vår familj härom dagen. Ett generöst presentkort vars givare naturligtvis inte är rik. De rika förlora begrepp om gåvor, de kanske bli alltför fullvuxna. Det presentkortet gjorde ett par av oss yra i huvudet. Det öppnade sig perspektiv! Nyttigt och roligt om vartannat, vardagen fick glans. Strumpor, tekoppar, en sax (alla saxars sax), kaffekoppar, en färglåda, en grammofonskiva — på det sättet skulle familjen som helhet få sitt och var och en enskilt något, så yrade vi och lekte. Och så blev det över till ett litet träd, som kunde planteras på tomten till minne av en givare, som hade det rätta sinnet.

Det rätta, ty jag tror att de som ge och de som ta emot med samma ömsesidiga, outtröttliga energi mitt i all dårskap ha fått något, som försonar med mycket av tillvaron, oundvikliga missräkningar och likgiltighet.

EN LITEN UTSTÄLLNING

OCH TRE MÅLARINNOR.

OMVÄXLING FÖRNÖJER... I stället för att vandra till digra sammanträden i Stocksunds kommunalhus ha samhällets innevänare en tid nu kunnat beundra en konstutställning i detta samma hus. En trevlig idé, som några Mörby- och Stocksunds-damer satt i gång och förverkligat och som vi härmed presentera, även för att stimulera det lokalpatriotiska intresset på andra håll. Alla kunna icke nå huvudstadens stora konstsalonger — bäst att pröva sig fram i mindre skala först, på så sätt kan mången talang nå offentligheten, känna sig för och sättas i den första kritikens eld. Ett gott uppslag!

De fem utställarna i Stocksund kalla sig själva amatörer och sätillvida är det riktigt som de alla idka målningen som bisyssla, hobby. Men några av dem kunna ganska tryggt utesluta den blygsamma reservationen. Nå, detta skall inte bli någon konstannmälan — alltså inskränka vi oss till att presentera utställarna.

Två herrar: byråingenjör G. Janzén, som målar porträtt, och byrådirektör N. Ekvall, som gjort

Fru Carin Hjelmqvist.

Fru Lily Kjellén.

Grevinnan Carin von Francken.

blomstermålningar till sin specialitet. Tre damer: grevinnan Carin von Francken, f. Stenbock, hon målar porträtt i driven teknik och mild stil, fru Ca-

Manuskript, som insändas till Idun, skola, även om de undertecknas med signatur, vara försedda med namn, adress och returporto. För anonyma försändelser ansvaras icke.

Brev till redaktionen skola sändas under adress: Iduns redaktion, och ej ställas till enskild redaktionsmedlem.

rin Hjelmqvist, teckningslärarinna och maka till stadsbibliotekarien, har smak för stiliseringen och visar några utmärkta interiörer och fru Lily Kjellén, en berest dam, har fångat stämningfulla landskapsmotiv från olika delar av Sverige. Iduns läsarinna skola kanske med särskilt intresse stanna vid hennes namn, ty de ha sett det förr. Men i annat sammanhang.

Fru Kjellén är en mångsidigt verksam dam på det konstnärliga området. Man ser hennes namn alltsomoftast i Idun under dikter, finstämda till så väl innehåll som form, och två diktsamlingar "Of-ferskålen" och "Den gamla melodien" av hennes hand ha utkommit i marknaden.

Med intresse följer fru Kjellén företeelserna inom konst och litteratur — en av dessa livaktiga personligheter, som entusiasmerar andra och som sprider glädje och trevnad omkring sig.

Både hon och hennes kolleger på den lilla konstutställningen i Stocksund äro värda en honnör!

Kungl.

Hovlev.

A.-B. AUGUSTA LUNDIN
KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 12 - STOCKHOLM

SPETSAR SOM MAN GÖR SJÄLV

ETT HANDGJORT SURROGAT FÖR ÄKTA VARA.

DEN NYTTIGA SIDAN.

IBLAND ÄR DET SÅ, ATT SAKER komma sent till Sverige. Det gäller inte moder vare sig i kläder eller teater, det gäller inte skönhetsmedel, ja vi äro ju *före* när det gäller tabletter och nu på sistone ett verkligt effektivt hårväxtmedel... Men det gäller emellanåt om handarbeten. De krokade mattorna voro gängse i England långt före kriget — i gamla tidskrifter ser man till sin förvåning annonser om dem — och det gällde vad som kallas Dichtl-spetsar. Dessa äro sedan årtal ett mycket vanligt franskt handarbete, point-lace, ehuru de där göras finare och mera krusidullade, och för sex, sju år sedan kommo de i farten i Köpenhamn. Jag tror att denna skenbara efterblivenhet beror på, att den svenska textilen står så högt, att man icke varit ivrig att föra in nyheter av mera omfattande mått. Man har varit en smula exklusiv, men delvis också rädd för förändringar.

Emellertid ha vi nu Dichtlspetsarna. Och vi erkänna att de inte höra till de där kvalificerade sakerna, de där allra finaste, det där som man tar fram och får ett ahh! till svar på.

Men låt oss inte heller vara snobbiga, vi textilförmäna svenskor. Dessa spetsar av maskingjorda band äro paranta, starka, tvättbara, klara i sina linjer, vitt eller ecru är alltid vackert, och de innehålla något av handarbete. Ja, man kan göra dem mycket fina, med alla de bottnar i, som man använder i sydd spets.

Man gör kaffedukar med Dichtlspets, till detta ändamål äro de bäst. Självgör jag f. n. en, som har en $\frac{1}{4}$ meter bred spets i kanten, den sys i sex upprepningar av mönstret. Den tar sig "magnifik" ut. Min är naturligtvis inte färdig, men jag vet en dam, som sydde precis samma duk på en semestermånad. Men då sydde hon så fingrarna flögo.

Vidare gör man bitar till infällningar på kuddar av dem. De äro särskilt bra till detta, ty man blandar dem med filet- eller vitsöms-

broderi och har nytta av idén, då man vill använda rutor, som man köpt vid olika tillfällen av sina vänner, som ha handel med spetsmotiv till en liten bisyssla. Sådana kuddar äro behagliga för sin tvättbarhets skull. Vidare gör man fönsterjalusier, s. k. bris-bris av dem. Och till sist anser jag dem vara bra till örngått. Som kantspetsar se de mycket eleganta ut. Och de äro ofantligt billiga, arbetet är lätt att bära med sig, en sådan smal spets sys på några dagar. En tämligen stor ruta till en kudde sys på ett par timmar. (I parentes sagt — jag har följt Vagabondes uppmaning och sänt efter babykläder att sy från fru Furumark. Liksom jag syr min dotters vårgarde-rob f. n. Men man har dock rum för ombyte.) Man kan också göra vackra salongs-

att briden inte viker sig. Man tar därför då man börjar och då man slutar ett langettstygn i bandets ytterkant intill briden. Till många mönster höra picoter. Dessa göras så, att man med en knappnål drar ut ett langettstygn mitt på briden ett par, tre mm. till en ögla. Sy så över denna från öglans spets med tre, fyra langettstygn fram till utgångspunkten och fortsätt som förut, tag bort nålen.

Spetsar, som icke skola fällas in, böra ha en avslutning i ytterkanten.

Man fäster tråden i listens gallerkant, tar ett stygn några millimeter därifrån i samma kant och drar ut det så att det bildar en liten båge. Håll öglan och tråden fast med tummen och för nålen i ett langettstygn under öglan och drag åt. Se bilden! Nålen går först

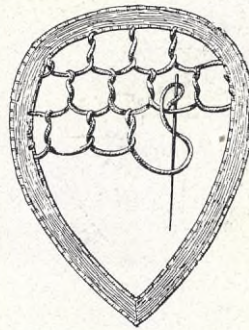
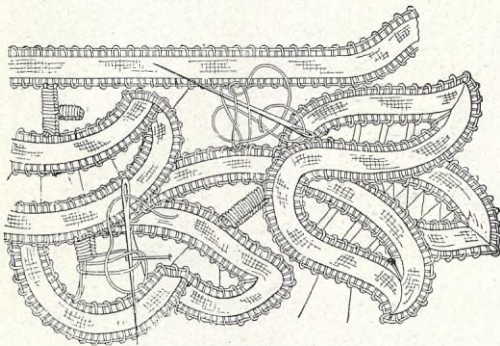
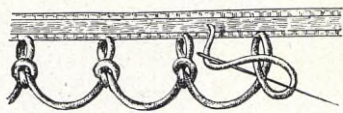
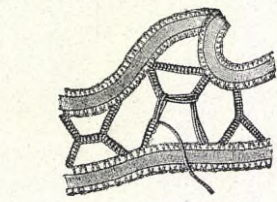
under de två trådarna, så över en. Laga att öglorna bli små nog. De vilja gärna i början bli för stora.

En vacker form av Dichtlspets är det som fransmännen kalla point de Milan. Vi visa en ruta i denna sorts point lace. Bandet är uppsytt och sedan har i jämna rader utmed hela bandmönstret sytts en "tyllbotten". (Då måste

kastningen av bandets kontur ske för sig.) Börja i övre vänstra hörnet och gör en liten ögla, som den vi beskrivit vid kantningen, håll den nere med vänstra tummen, för nålen i en dubbel vridning under öglan och fortsätt. Se bilden. Sedan kastas med ett stygn i varje ögla, tillbaka och nästa varv börjas strax nedanför det förra. Se till att hålen få en jämn fyrkantig form. (Kastningen tillbaka är icke utförd på bilden! Stygnen gå alltid från vänster till höger.)

Dessa Milanospetsar äro en imitation av mycket förnäma spetsar, som bruka finnas på höga prelaters ämbetsdräkter, spetsen är då knypplad. Tyllbotten känna vi igen från spets-sömmen, där den emellertid sys, icke *åt* den syende, utan *från* den som syr.

CECILIA MED NÅLEN.

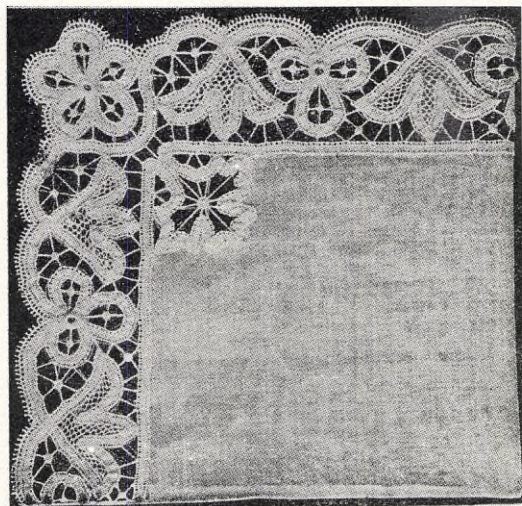
Arbetsättet: a, hur briderna sys, b, hur picoterna sys, c, avslutning i ytterkanten, d, tyllbotten.

dukar av dem, särskilt av de snoddliknande listerna, dessa dukar kunna "raffineras upp" med infällda små handsyddas rutor.

Banden finnas nu att köpa i handeln. Det är av vikt att ta dem precis så stora som mönstrets band. För breda band gör arbetet klumpigt, för smala räcka ej till. Mönster fås färdigtryckta på lärft där man köper banden, ett stort urval, jämte fotografiska avbildningar av det färdiga arbetet. Ett obs! Gör icke näsdukspetsar i Dichtl! Det göres utomlands, och det är rysligt.

Bandet träcklas på mönstret på mitten av själva bandet. I yttersvängar bör man träckla närmare ytterkanten, så att bandet inte drar sig. När uppträcklingen är gjord, kastas bandet fint utmed ytterkonturerna. I innersvängar får det då dras ihop till en lagom fördelad rynkning. I skarpa svängar vikes det och vikningen kastas tätt. På längre raka stycken kan man trä med små förstygn.

Listernas botten eller föreningar består av brider. Dessa sys, samtidigt som man kastar i langett över två eller tre överspända trådar. Bilden visar hur det går till. Det är av vikt

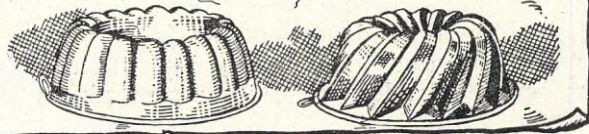
Örngått med Dichtlspetsar.

Ruta i den förnäma point de Milan.

Kungsörs

nyheter i bakformar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

E N G A M M A L H E R R G Å

H O S G R E V E N O C H G R E V I N N A N

På Frötuna, den vackra gamla herrgården vid Funbosjön, 2 mil nordöst om Uppsala, bor sedan några år tillbaka greve Carl Bernadotte av Wisborg och hans grevinna, född Marianne de Geer. Frötuna är fideikommiss även på spinnsidan i de Geerska släkten och tillföll grevinnan vid hennes fars fränfalle 1925. Det är nu på väg att bli en mönstergård och är redan en av de hemtrevligaste gamla herrgårdar bland de många som finns söder om Dalälven.

Frötuna.

Grevinnan Marianne Bernadotte med sin äldste son.

»INGEN MAJ EN DAGER SPRIDER som den klarnande april» — ja, och ingen majdag har väl någonsin sett ut som denna, vitt överallt så långt ögat nådde, och det var sannerligen inte långt, ty luften var fylld av snö som ett dunbolster, de glesa skogsdungarna bortom Vaksala kyrka sågo ut som ett till leda upprepat motiv av Fjästad, och då bilen genom drivorna på de moddiga vägarna lyckades kämpa sig fram till Frötuna gård var det genom ett vitt töcken man förnam dess gula hemtrevliga fasad med de båda sammanbyggda flyglarna.

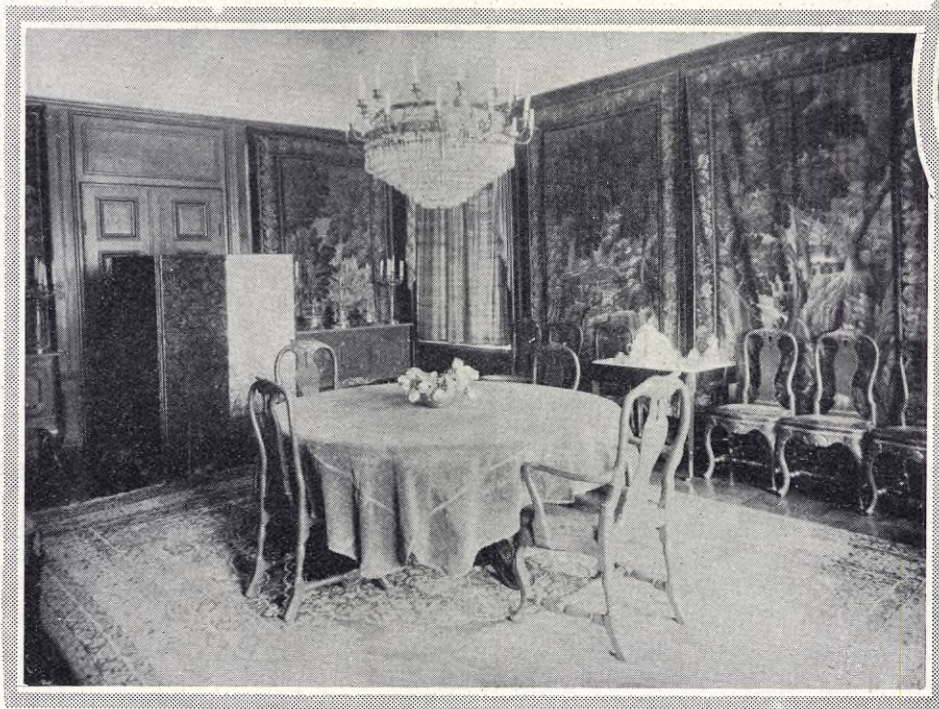
Frötuna i Rasbo socken, det finns flera ställen med samma namn i denna gamla bygd, där namnet av en eller annan orsak synes ha varit särskilt populärt, undergår sedan fyra år tillbaka långsamt men säkert en förvandling, som ännu så länge bara börjat. Där bor greve Carl Bernadotte och hans grevinna född Marianne de Geer, och de ha båda var och en på sitt område beslutit att göra Frötuna till en mönstergård. Stället har länge förut stått öde, men så har det nu fått så mycket mera liv.

Alla stockholmare känna grevinnan Marianne Bernadotte. Vacker, ståtlig, elegant och charmerande ses hon i societeten, som prestav i Amaranten, på hovbaler, vid stora fester, överallt är hon med och hennes porträtt förekommer i charmanta reproduktioner i pressen under stockholmssåsongen.

Men den som inte får nöjet att se grevinnan Bernadotte i hennes hem, vet inte ändå vem hon är. En sådan ruskvädersdag som denna, går hon ut på sin vanliga inspektion kring gården klädd i sportdräkt med prak-

tiska grova skodon. Så fick ingen herrgårdsfru av hennes anmödrar uppträda, men de kanske inte heller tagit sig så bra ut i ridbyxor som den nuvarande unga grevinnan. Efter besöket hos hönsen, som liksom alla på Frötuna ha det rationellt och trivsamt ställt, är grevinnan snart färdig att i en annan mera kvinnligt betonad toalett visa hela huset för de besökande.

Detta hus är faktiskt hennes egen skapelse. Inte murarna och den yttre stommen, men hela det inre.

Matsalen med gobelängerna.

Men först måste vi höra något om Frötuna historia. Det påstås att namnet går tillbaka på en av de där legendariska upplandskungarna, kung Frode. I varje fall har här legat ett slott eller kanske snarare en borg på medeltiden, därom vittna ruiner i parken. Runt omkring är urgammal bygd, många runstenar ha hittats i trakten och andra borgar ha legat inte långt från den nuvarande gården vid Östersjöns kust, vars linje man nu kan skönja långt in i landet. Med en till visshet gränsande gissning på-

R D O C H E N U N G F R U

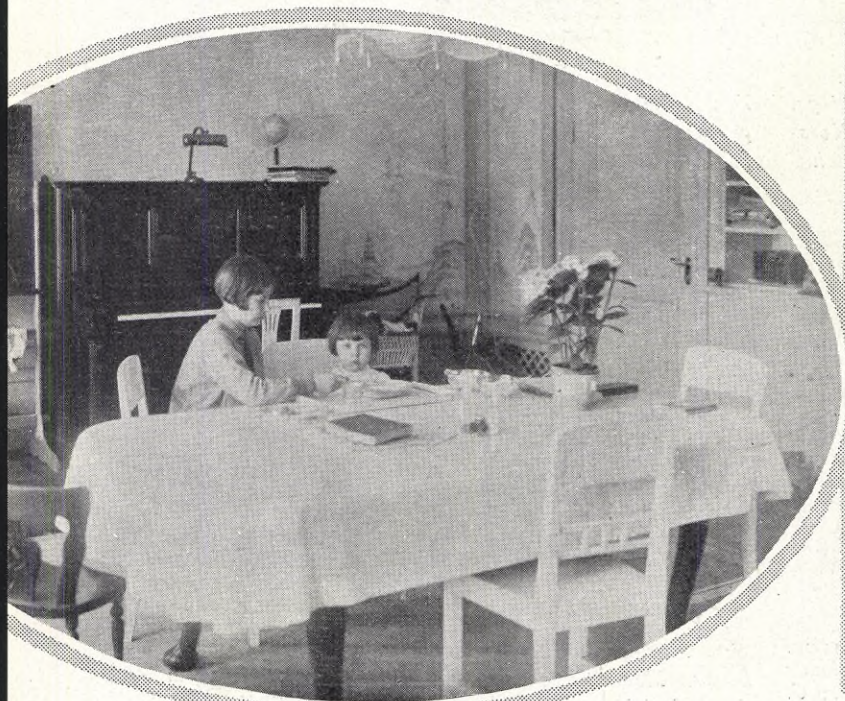
CARL BERNADOTTE PÅ FRÖTUNA.

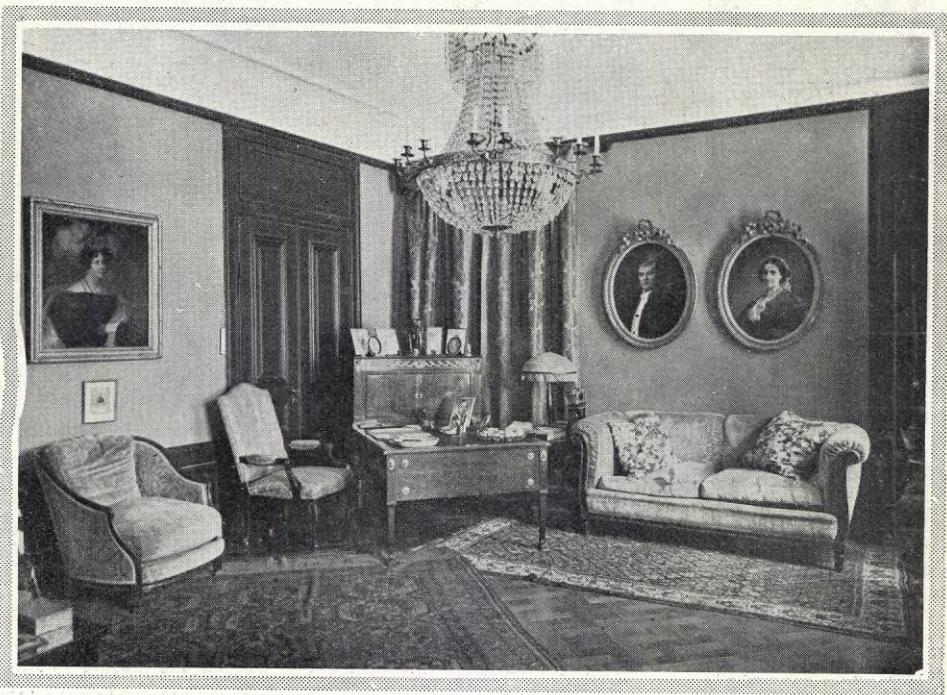
Greve Carl Bernadotte i biblioteket. På väggen Dardels porträtt av grevinnan.

Salongen med porträtt av Lundberg och (t. v.) Roslin.

I barnens läs- och lekrum.

Ett hörn av vardagsrummet.

står det, att Karl Knutsson Bonde var född på Frötuna, hans vapen kom i dagen på väggen i kyrkan, då de gamla kalkmålningarna knackades fram. På gårdens grund har på 1600-talet legat en annan byggnad, som brann ner på 1840-talet. Ur gårdens historia må vidare anföras, att den på 1770-talet köptes av Charles de Geer, sonson till den Louis de Geer, som brukar kallas »den svenska industriens fader». Och nu börja vi närma oss den tid som mest intresserar oss. Charles de Geer, som liksom fadern var framstående bruksidkare och framsynt i sitt kall var även europeiskt berömd på den tiden som entomolog. Hans hustru hette Ribbing. Då äldste sonen skulle ha fideikommissgården Leufsta, på den tiden med alla sina underlydande gårdar och stora skogar som ett litet furstendöme, köptes Frötuna åt andre sonen och inrättades till fideikommiss för hans bröst-

arvingar. Det var modern, som skrev fideikommissbrevet och där står, att Frötuna skall gå i arv på kvinnolinjen, om manliga bröstarvingar saknas. På den vägen har Frötuna kommit i grevinnan Marianne Bernadottes händer vid hennes fars död för fyra år sedan.

Grevinnan Bernadotte är född på Frötuna, hon har alla sina tidigaste barndomsminnen från det gamla huset. Det är därför en dubbel glädje för henne att nu få sitt hem där och att få ordna det med de gamla släktmöblerna, som alla ha något att berätta för henne om hennes släkt i närmare eller fjärrare led. Alla de vackra gamla sakerna, som Frötuna är fyllt av, ha gått i släkten och grevinnan har sammanfört dem till en enhet. Hon har själv uttänkt planen för husets inre och lett dekoreringsen.

I ett hörnrum innanför hallen, ett sådant

där rum, dit man ovillkorligen samlas, står ett stort Hauptskrivbord vid hörnfönstret. Det är en ovanligt vacker pjäs och den har tydligen en historia, som dock ännu inte blivit fullt klarlagd. En kännare av gamla möbler har fastslagit, att skrivbordet måste ha beställts enkom för en småväxt person, därför att bordet är så ovanligt lågt. Det står nu på särskilt underlag för att passa grevinnan Bernadottes ståtliga längd. På väggarna i det hemtrevliga rummet mötas makarnas båda släkter. Ett intressant och vackert porträtt av drottning Desideria, utfört av professor Westin och tydligen från samma tid som den kända Bernadotteska dynastigruppen, sitter mitt emot ett huvud av Oscar II, tagen helt civil och utfört av Oscar Björck. Över soffan hänga grevinnans farföräldrar, hovmarskalken Louis de Geer och hans maka född

(Forts. sid.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

SOPHIE SJÖVALL.
F. Naumann, Lund. Änka efter provinsialläkaren d:r Osian Sjövall.
85 år den 13 maj.

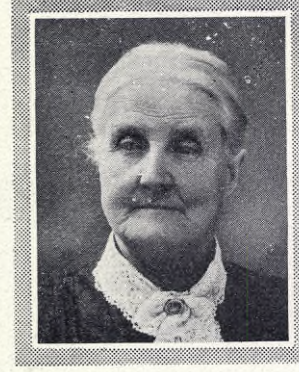
LYDIA JÖNSSON.
F. Ljungkrantz, Mönsterås. Måka till prostén Johan Alfred Jönsson, Mönsterås.
80 år den 8 maj.

EDLA LÖFDAHL.
F. Nyström, Stockholm. Änka efter arkivarien i Kammarkollegium Johan Löfdahl.
75 år den 8 maj.

THECLA GRANLUND.
F. frih. von Rosen, Djursholms Ösby. Änka efter byråchefen i Lotsstyrelsen Anton Granlund.
75 år den 15 maj.

AUGUSTA QUECKFELDT.
Fröken, Jönköping. Dotter till hovrättsrådet C. S. Queckfeldt och hans måka, född Wernstedt.
70 år den 8 maj.

ELLEN SANDSTRÖM.
F. Bråkenhielm, Stockholm. Måka till f. d. statens lantbruksingenjör Gustaf A. Sandström.
70 år den 10 maj.

ELLEN DICKSON.
Fröken, Göteborg. V. ordf. i Engelska församl. Dotter till grossh. Edvard Dickson o. hans måka, f. Gordon.
70 år den 14 maj.

ESTHER LUNDH.
F. Bexell, Österkorsberga. Måka till kyrkoherden i Korsberga Johannes A. Lundh.
70 år den 14 maj.

EBBA von PLATEN.
F. von Platen, Fridhem, Klippan. Änka efter generallöjtnanten Christoffer von Platen.
70 år den 15 maj.

EMILIA ENGSTRÖM.
Fröken, Osby. F. d. handarbetslärarinna vid Komm. Mellanskolan i Skänninge, ordf. i K. F. U. K. där m. m.
65 år den 14 maj.

LOTTEN LEMCHEN.
F. Didron, Mariefred. Måka till f. d. generalmajoren J. Christoffer Lemchen.
65 år den 14 maj.

EBBA FEHRSTRÖM.
Fröken, Stockholm. Postexpeditör. Dotter till stationsinspektoren C. M. Fehrström.
60 år den 11 maj.

AUGUSTA PETRÉ.
F. Thestrup, Kristinehamn. Måka till majoren i Jämtlands Fältjägarregementets reserv C. J. F. Petré.
60 år den 13 maj.

ELLENOR WÆRN.
F. Sinclair, Gudhammar, Hova. Måka till godsägaren Ivar G. Wærn, Gudhammar.
55 år den 9 maj.

ISSI WIJK.
F. Carlson, Göteborg. Måka till direktören m. m., jurisdoktor Bertil Wijk, Göteborg.
55 år den 10 maj.

ESTHER QUIDING.
F. Hellberg, Malmö. Måka till f. d. assuranstjänstemannen Ivar Quiding, Malmö.
50 år den 10 maj.

GRETHA CRONQUIST.
F. Fahlén, Eslöv. Måka till civilingenjören Axel Cronquist, Eslöv.
50 år den 11 maj.

MÄRTHA EWERT.
F. Stål, Stockholm. Måka till överstelöjtnanten Carl Axel Ewert.
50 år den 11 maj.

HULDA NILSSON.
Fröken, Åstorp. Telefonstationsföreståndarinna. Dotter till grossh. Joh. P. Nilsson.
50 år den 12 maj.

IDA NORMAN.
F. Braf, Sundsbruk. Måka till kassören i Sunds Aktiebolag J. Norman.
50 år den 15 maj.

RUMFORDKAKA.

2 ägg
1½ kkp. socker
rivna skalet av ½ citron
4 bittermandlar
Till formen: ½ msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Äggen vispas med sockret omkr. 15 min., det smälta och avsvalnade smöret, citronskalet och den skällade och rivna mandeln sättes till. Mjölet siktas med bakpulvret och röres ned omväxlande med mjölken. Smeten slås i en väl smord, brödbeströdd form och gräddas i god ugnsvärme omkr. 30 minuter.

När man reser i Sverige.

(Forts. fr. sid. 528.)

eller värdinna som ger målare och tapetserare fria händer finner sig kanske bli försöksobjekt vid trevande ansatser i »modern stil» med de grellaste färger och obekväma möbler. Man kommer att önska att det uppstår många runsinredningskonsulenter med kultiverad smak, säker stilkänsla, lugn måtta i initiativen och därtill billiga nog för att inte avskräcka dem som behöva råd.

Det svåraste problemet är dock luften i rummen. Man kan rygga tillbaka för att se'n störta till fönstret och slå upp det på vid gavel. En tung, av gammal rök ingrodd luft ger sig inte så villigt ut. Den har gammalt privilegium att få sitta i orubbat bo! På städning ha människor stora pretentioner, men på frisk luft —? De engelska turisterna, som alltid sova för öppet fönster, kunna nog uthärda. De andra få väl vänja sig, som den resande världen litet varstades får, till dess ventilationsproblemet blir lika genomdebatterat och industrialiserat som dammsugning. Tendensen inom det stora internationella rörelseområdet, turistlivet, visar tydligt på förenkling i kost och möblering, men stigande krav på hygien, ro och verklig trevnad.

I samma riktning uttalar sig fröken I d a v. Plomgren, som har erfarenhet från föredragsresor för Fredrika-Bremerförbundet.

— Rum och mat på hotell utom Stockholm äro alldeles för dyra, det är ett stort önskemål att det blir andring till det bättre i denna sak, säger fröken von Plomgren. Rumshygien bör också förbättras. Det är fruktansvärt med dessa ovädrade hotellrum. Men annars kan man inte klaga på renligheten. Uppassningen är bra, städerskor och uppsatterskor väldresserade och vänliga. Men priserna måste nedsättas.

Det förefaller av dessa uttalanden som om hotellen i allmänhet inte riktigt hade följt med sin tid. En viss slentrian, en viss brist på framåtanda binder dem tydligen. Att det kan ligga för den oinvidige fördolda svårigheter bakom, tvivla vi inte på. Men om parollen Res i Sverige skall efterföljas, får man väl försöka göra det tilldragande för de resande. Så tilldragande att de inte hellre fara utomlands.

Vad är funktionalism?

(Forts. fr. sid. 530.)

dynamiska kubismens strävan efter hetsiga rörelseeffekter ansluter man sig genom energiskt svängda möbelformer, som minska möbelns ändamålsenlighet men på ett artistiskt lustigt sätt accentuera dess uppgift.

På denna sista punkt — det estetflabbigt godtyckliga karrikerandet av möbelns funktion — ligger den djupa skillnaden mellan artisterna, som ofta segla under funktionalismens flagg, och den verkliga funktionalismen. De förra ha belysande nog vunnit sin största succès på de håll, där de exklusiva antikviteterna för några år sedan voro högsta norm, framför allt inom den internationella societeten i Paris och i amerikanska storfinansärkretsar. Produktionen är följaktligen helt inriktad på lyxartiklar och lyxmiljöer och anpassas tacksamt efter beställarnas krav på etwas noch nie dagewesenes.

Naturligtvis vill man ingalunda förmena en blaserad och penningstark mänsklighet nya sensationer av detta raffinerade slag. Man kan bara beklaga, att funktionalismens

60 år.

Sextio år fyller den 12 maj fru Anna Söderberg, född Knaust, Uppsala, maka till chefredaktören fil. d:r E. N. Söderberg, den bekante diktaren, som till födelsedagen skrivit nedanstående hyllningsdikt till hemmet.

En tillflykt.

*Vad lycka att vända åter
från jäktande dagsbestyr
till dig, o hem, som upplåter
din fann, när aftonen flyr!*

*Här ges mot makter, som splittra
min själ, en samlande punkt
och mot det sträva och bittra
allt ljvt, som hjärtat gör ungt.*

*Här smältas av harmonier
från gamle mästars tid
mitt innerstas melodier
till åtrådd samklang och frid.*

*Här öppna böckernas rader,
hur skenbart slutna de stå,
en tempelstad, vars arkader
sig löga i rymder blå.*

*Här bygges av ljusa minnen
till det förflutna en bro,
här strömmar från unga sinnen
en bärande framtidstro.*

*Jag skall dig, o hem, välsigna,
du jordens ädlaste skatt,
tills en gång krafterna digna
och dagen bytes i natt.*

*Och jag vill prisa och ära
av hjärtat tusendefallt
den trogna, trägna och kära,
som är din sol och ditt allt.*

namn och sken skall tas i anspråk för en dylik, individualistisk nyhets hunger och det är så mycket mera skäl att fästa den svenska publikens uppmärksamhet på vådan av en sådan sammanblandning av namn och gagn, som vi även här hemma förspört vissa tendenser i liknande riktning inom möbeltillverkningen.

Det ligger i den verkliga funktionalismens natur att den icke orienterar sig mot lyxproduktionen. Den har icke sprungit fram ur en tillfällig nyck hos en överkultiverad generation utan har djupa rötter i det förflutna. Den första funktionalisten var, kan man säga, den människa, som formade det första lerkäret i det klart fattade syftet att skaffa sig ett husgeråd, så enkelt och ändamålsenligt som möjligt. Önskan att skapa sig en representativ och dekorativ miljö har sedan under årtusendenas lopp fört människan mer eller mindre långt bort från de funktionalistiska synpunkterna. När under 1800-talet tredje ståndet tränger fram till samhällelig maktställning, tas kravet på god och ändamålsenlig massproduktion upp till estetisk prövning och efter senaste sekelskiftet råder en livlig tendens till den billiga bruksvarans förskönande. Denna tendens stod emellertid på det gamla hantverkets grund och erkände endast motvilligt industrialismens möjligheter att skapa estetiskt tilltalande produkter. Det dekorativa tog än en gång överhand och kontakten med de breda lagrens verkliga behov gick förlorad.

Efter kriget har en funktionalistisk rörelse på nytt vuxit fram, speciellt ur de f. d. krigförande ländernas behov att förbilliga stavelvarorna och rationalisera bostadsbyggandet. Som en naturlig reaktion mot förkrigstidens böjelse för dekorativa och representativa effekter kommer funktionalismens strävan att först och sist tillgodose de praktiska behoven. På denna punkt har man naturligt nog förletts till en viss ensidighet — människan lever icke av nyttigheter allena — men det finns å andra sidan oändligt mycket att reformera och förbättra på det rena nyttområdet, och det är fullt i sin ordning att funktionalisterna inrikta sin energi just på detta område. Människans hem har i allt för stor utsträckning varit — och är alltjämt — ett museum, vari mer eller mindre vackra och åldriga föremål utställas till beskådan för besökande. Hemmet som representationslokal är en uppfattning, som tyvärr trängt mycket djupt ned i samhället. Man möter den i de exklusivaste stockholms hem likaväl som i arbetarbostäderna och i bondstugorna. I de senare tar den sig uttryck däri, att familjens vardagsliv pressas in i den trånga ramen av ett kombinerat kök och sovrums, medan det största och bästa rummet reserveras för den kuriösa uppgiften att vara ett ovädrat »finrum», dit man visar in sina gäster och där en atmosfär av obebodhet och förlägen stelhet slår emot en. Litet till mans göra vi som arbetarna och bönderna, leva över våra tillgångar för nöjet att ha paradrum stående i skrytsam väntan på komplimenterande vänner.

Funktionalismen är en rent demokratisk rörelse, som syftar till största möjliga bekvämlighet och trevnad för största möjliga antal människor. Därav följer att den ägnar en livlig uppmärksamhet åt stadsplaneproblemet. Även inom stadsplanekonsten har kravet på »finrummet» — representationsgatan — länge dominerat. En funktionell stadsplan slopar detta krav och förutsätter i stället att byggnadsområdena orienteras på ett sådant sätt, att bostäderna tillföras så mycket sol och ljus som möjligt. Detta medför ett övergivande av den gamla, slutna kvarterstypen med dess ur hygienisk synpunkt mycket betänkliga bakgårdar. Kravet på fasadernas prydlighet efterträdes av kravet på bostädernas effektivitet.

Nu får estetiken vackert lov att maka åt sig ett tag, medan tiden prövar sina möjligheter att bli — tidsenlig. Billigheten kan icke ernås, förrän den dekorativa apparaten slopas eller åtminstone begränsas och förrän fabrikationen baseras på en från den stilhistoriska schablonen frigjord standardisering. Det är mycket möjligt — men ännu icke bevisat, åtminstone i Sverige — att träets ersättande med metaller kommer att spela en viktig roll inom möbelproduktionen. Speciellt torde det s. k. rostfria stålet komma att skänka oss tekniska och estetiska möjligheter, som föregående tider icke ägt. Skulle vi för den skull avstå från dem?

Det skulle vara av värde att till de här reproducerade skräckbilderna av modernistiska inredningsdetaljer få foga några bilder av verkligt funktionalistisk heminredning, men tyvärr står än så länge endast utländskt material till buds och det ägnar sig inte utan vidare för svenska förhållanden. Precis ett år härefter, då Stockholmsutställningen slår upp sina portar, få vi tillfälle att se, vad våra egna arkitekter och industriedare förstått att praktiskt vinna ut ur funktionalismen såväl inom bostadsbyggandet som ifråga om bruksvarorna. Männens, som göra Stockholmsutställningen, äro i stor utsträckning desamma, som fört vår

Två gånger om dagen

skall hyn behandlas med Gahns Faréna-Crème. På morgonen bestrykes ansikte, hals och armar med den välgörande skönhetscrémen, som samtidigt med att den skyddar Eder hy under dagen, utgör ett idealiskt underlag för puder. — På kvällen masseras Gahns Faréna-Crème in i hyn och motverkar på så sätt uppkomsten av finnar, rynkor och narighet. — Hyn bibehålles ung och fraiche. Välj till Eder hudcrème Gahn Faréna-Crème, som är så beskaffad att den tjänstgör såväl till dag- som natterème.

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör

FARÉNA HAVRE-CRÈME

Till salu överallt
i tuber à kr. 1:—
i burkar à kr. 2:50
i lyxburkar à kr. 5:—

TWILFITS VÅRNYHETER:

CORSELETS, KORSETTER
UNDERKLÄDER, STRUMPOR
HANDSKAR

hava inkommit och exponeras nu för våra kunder utan köptväng
i Nybrogatan 11, Stockholm.

DE UPPBURNA
UPPSALAFABRIKATEN

— av varje husmor kända för sin utsökta arom: —

KUNGS-ÄTTIKA
framställd genom jäsnings av alkohol.
Ej att förväxla med ättiksyra.

SLOTTSS-SENAP
kännarens förtjusning!

Rekord-Senap
Skånsk typ. Överträffad.

Guldmedaljer 1924, 1927, 1928

A/B UPPSALA ÄTTIKSFABRIK
UPPSALA.

byggnadskonst och konstindustri upp på dess nuvarande nivå. Vi kunna lita på att de låta det funktionella gå före det »funktionalistiska», i den mening Cécile Sorel och hennes vänner fatta ordet.

GUSTAF NÄSSTRÖM.

Vad är ljudfilm

(Forts. fr. sid. 531.)

synnerligt. Det finns en liten minoritet, bestående av de människor som det verkligen är något med, vilken på fullt allvar är villig att uppfostra sig själv. Men ingen av oss, vare sig stor eller liten, vill bli uppfostrad av andra. De små tvinga vi till det, eftersom vi äro starkare än de, och de i övrigt helt och hållet bero av oss. Jag misstänker att om folket skulle uppfostras måste även det tvingas därtill, vilket icke går för sig under demokratiskt samhällsförhållande. Folket bestämmer själv vad det vill ge ut sina pengar till och ingen kan vänta att det skall ge ut dem för att bli uppfostrat. Det ger ut dem för att ha roligt; ergo är det folket, det uppfostrade folket, som bestämmer filmens nivå. Därför äro alla försök att höja den dömda att misslyckas. Folket skulle vara lika roat av goda och sunda filmer, om det blott finge dem, säger man. Ja, det skulle det visst, förutsatt att det inte finge några andra. Hur många barnungar välja en rågbrödsmörgås när det står ett fat bakelser bredvid? Men om man gör de goda filmerna lika roliga? — Ack, folket är inte så dumt. Es merkt die Absicht und es wird verstimmt.

Den enda någorlunda framkomliga vägen är den som denna tidning slagit in på: att underkasta filmen en lika hård kritik som teater och litteratur. Tidningarna äro till stor del handikapade av sina annonsintressen och taga med len hand på filmen. Dessutom har man från början tagit den mera som leksak och därför behandlat den med välvilligt överseende. Då den nu blivit en så mäktig livsfaktor, att millioner av den få sin huvudsakliga andliga näring är detta överseende icke längre på sin plats. Sätter man ett barn till att regera ett rike, får det icke längre bedömas som ett barn. Det måste varda man eller gå.

ANNIE ÅKERHIELM.

En gammal herrgård.

(Forts. fr. sid. 541.)

von Wright. Innanför vardagsrummet ligger biblioteket, ett stort, lugnt rum med röda bekväma skinnstolar och ett fängslande porträtt av grevinnan Marianne, utfört av Dardel. Här ser man också två vackra Liljeforsdukar, den ena med harar i snö. Den värdefulla boksamlingen från 1700-talet, hopbragt huvudsakligen av entomologen Charles de Geer, förgicks i branden 1840 utom fyra volymer, som händelsevis voro utlånade på de andra släktgårdarna i länet. Biblioteket är som världens ända, det finns ingen väg ut härifrån utom den man kommer in, därför verkar rummet också så rogivande.

På andra sidan hallen kommer man in i ett kabinet och därifrån till salongen, med en utsökt Aubussonmatta i milda, klara färger.

Borttappad

energi är enl. vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter, som skola rensas ut.

Fruktsalt-Samarin

utför en grundlig in-värtes rengöring, vilket sätter kroppen i god form. Säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt. Pris pr fl. kr. 2:50.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

BERGS AKTIEBOLAGS NORRKÖPING

FABRIKSMÄRKE

BOMULLSVÄVNADER HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:
Malteextrakt Vitrum, bästa näringsmedel. Nedsatt pris.

Malteextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande o. mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist o. svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna. Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvaru-centrals Laboratorium, Sthlm.
Samtliga preparat finnes på alla apotek.

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helsmarg: 55:—, halvmarg: 30:— pr gång. Hetsida f. t. 750:—, hetsida e. t. 600:—, Lediga platser och platssökande 30 öre.

Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLUM

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.	UPPL. B.
Helt år ..... 17:—	Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:—	Halvt år ..... 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Rekvirera

Lucks

"REKLAM-ASK"

med fin

Choklad & Konfekt

väg. 1/2 kg.

endast Kr. 2.— st.

Expedieras till landsorten mot postförskott.

PERCY & LUCK & Co.

STOCKHOLM.

Jofurol-Bad, en nikotinhaltig vätska, befriar Edra rumsväxter snabbt och effektivt från de skadegörande parasiterna. Sedan gammalt det enda verkliga utrottningsmedlet.

GÖR ETT FÖRSÖK!

Finnes i flaskor från Kr. 0: 75 i alla frö-, färg- och kemikaliefärer.

Guldmedalj Karistad 1927 Guldmedalj Gästved 1928 Guldmedalj Sundsvall 1929

Crescent 1929 års hypereleganta modeller tillhör de industriprodukter som väcka svenskens stolthet och utlänningens beundran

Köp **Crescent**

Den svenska velocipedindustriens främsta produkt

Velocipedaktiebolaget Lindblad
Malmö Stockholm Göteborg

Hovmanicuristen **JEANNE BOMANS**

myrrhatinktur, crëmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Efter den stränga vintern kommer

vårtröttheten

att göra sig särskilt starkt gällande. Kom därför ihåg att den obehagliga slappheten och bristande energien bäst övervinnas genom användandet av

styrke- och nervnäringsmedlet

Sanatogen

därför att organismen härigenom på ett naturligt sätt tillföres de viktiga äggviteämnen och fosfor i renaste form.

Rekommenderat i 25.000 skriftliga uttalanden från kända läkare.

Fås på alla apotek samt i färg- och kem.-affärer från Kr. 1: 75.

Önskas ytterligare upplysningar, ifyll och insänd kupongen till

A.-B. SANATOGEN
Kungsgatan 59, Stockholm I. Tel. 12195

Sänd mig gratis och franko:

Sanatogenprov och broschyr

Namn .....

Titel: .....

Adress: ..... Idun

Möblerna äro huvudsakligen i Louis XV, av ovanligt eleganta former även för denna eleganta stil. Ett litet signerat Hauptbord hör till det vackra rummets mest utsökta prydnader. Från väggarna se berömda medlemmar av släkten de Geer ned på de senfödda ättlingarna i den gamla gården. Berömda äro också upphovsmännen till målningarna. Charles de Geers porträtt, ett koloristiskt mästerstycke i rött är målat av Roslin, och två andra porträtt komma från Lundberg, som man känner igen på hans karaktäristiska blå och den grå bakgrunden.

Matsalen på husets gavel har ståtliga gobelänger i verduremönster.

Bland de gamla mästarna på nedre botten få vi inte glömma Breda med ett romantiskt dampporträtt av en grevinna Gyldenstolpe, född de Geer.

Den moderna konsten har fått taga sin tillflykt till övre våningen; om man undantager Liljefors och Dardel i biblioteket, så är bottenvåningen uteslutande ägnad åt familjeporträtten.

Men däruppe finner man bland andra Carl Larsson med en av sina tidigare värbilder från Grëztiden, en luftig intim akvarell med blommande fruktträd och silverdis i luften, som aldrig saknas i de franska våarna och just nu kommer en att sucka ytterligare över snöns myckenhet hos oss.

Från trädgårdssidan, som är söder, sänker sig marken i terrasser ner mot Funbosjön, som man nu endast skymtar, liksom man skymtar parkens kala hundraåriga träd. Grevinnan håller på med att förnya trädgården, liksom hon redan till stor del förnyat det gamla huset och återbördat dit släktreliket och minnen. Där finnas 27 rum, så att det blir gott om svängrum för både fantasi och verksamhetslust. Köksdepartementet visar hur man kan göra om ett gammalt herrgårdskök helt i vitt kakel och marmor och annan modern hygien och ändå behålla trevnaden.

Trevnaden, det är just den, som är bofast i var vrå på Frötuna gård, och det är den, som gårdens ägare eftersträvat och verkligen lyckats fånga.

ETH. K.

En gång om våren.

(Forts. fr. sid. 535.)

ömma ord och försiktigt smekte mina lockar. Det var som om hon inte talat till mig utan till någon annan, som bort vara där i mitt ställe. Jag tyckte det var underligt. Kanske hon var vansinnig? Jag kom att tänka på en berättelse jag läst om en kvinna, som strövade ensam omkring i skogen, där hon en gång vandrat med sin lille son, som blivit dödad under kriget. Och som svar på mina tankar yttrade hon:

— Han var lik er. Han var sjuutton år. Han gick ut som frivillig med general Lanfert och blev dödad i den här skogen. Han hette också Bertrand...

Min kära vän! Det var mitt första nattliga möte, och det efterlämnade i mitt hjärta ett sår, som inte blivit läkt under de fyrtio år som gått... Du förstår väl, hur grymt denna min ungdoms första vårnatt hänskrattade åt mig? Den ensamma moderns sorg över sin döde son får jag ännu en förnimmelse av, då andra höra kärlekens röst, då skogen susar av vårens första fläktar...

När det började dagas, såg jag att hon var gammal. Hon var väl lika gammal som jag är nu. Vi råkades aldrig mera, och jag hörde ej vidare talas om henne.

VIKING

UGNSVÄRTA

Räddar Edra Kläder

Påse à 18 öre hos alla färghandl.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE

Grundad 1784.

Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

"BABYUTSTYRSLAR"

verkl. förstkl., kompl. utst. kr. 7, extra fin kr. 9, lyxutf., handarb. kr. 12, bärmantel kr. 3, d:o m. handarb. kr. 4.50. Lakan och örngott av noblessväv, äkta knypl. spetsar kr. 7. Mönster följer. Clara Lindqvist, Kvarngat. 20, Borås.

Vart Ni än skall,

har Ni bruk för en lättgående och elegant velociped från

WIKLUNDS

STOCKHOLM.

EN VERKLIGT ELEGANT SOMMARHATT

som tillika är sol- och vatten-
äkta kan Ni göra själv för en
ringa kostnad! Tag reda på
Eder gamla stråhatt och fernissa
den med vår svenska stråhatt-
fernissa

"PANAMA"

— Damernas favorit —

Gärna så med litet band eller
dyl. och Ni har en splitter ny
hatt!

Men se till att Ni får vår fer-
nissa "PANAMA", ty den tä-
cker bäst och har klara, vackra
färger. Den tillhandahålles i 15
utsökta kulörer i välsorterade
färgaffärer eller direkt från oss.

Pris pr flaska m. pensel kr. 1:—

Tillverkare:

KOPALAKTIEBOLAGET
STOCKHOLM

Engros genom A.-B. ALFORT & CRONHOLM, Stockholm.

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade

Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket

»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 9646 - Östersund 130 - Hudiksvall 532 - Hernösand 13 -
Sundsvall 3003 - Umeå 141 - Skellefteå 93 - Piteå 30 -
Luleå Namnanrop: Aktieföretaget Nyberg.

BRÖDERNA
FLUXO

FÖR VARJE BONAD YTA.

Krooks Petroleum & Olje A.-B.

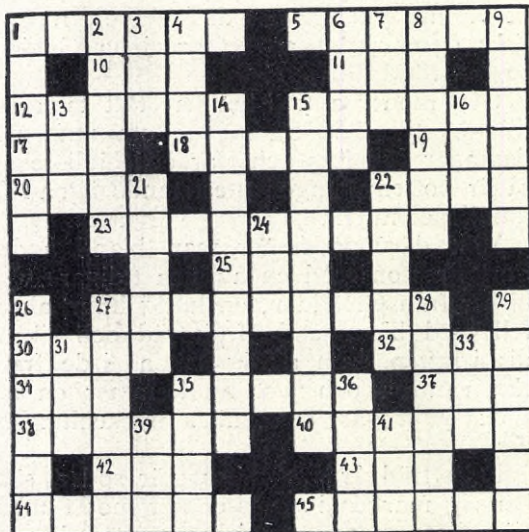
När hon såg det främmande ansiktet, gick hon skyndsamt sin väg utan att se sig om, och plötsligt var hon försvunnen bland träden. Det är möjligt, att hon verkligen var vansinnig. Jag gick hem ledsen och förstämnd.

Jag tror, att jag senare på dagen skrev en dikt. Jag minns ännu några rader:

Natten var tyst och undersamt stilla,
en vårnatt, skapad för kärlek.
Där klappade tvenne hjärtan;
det ena en ynglings, det andra en mors,
en mor, som förlorat sin son...

Din Bertrand.

Kryssordstävlan i n:r 19.

Vågräta ord: 1. Femininum, som har lätt för att härma. 5. Aktuellt på vita duken. 10. Drama av Sudermann. 11. Ligger under vattenytan. 12. Detalj på kläder. 15. Gammal byggnad. 17. Har samband med vara. 18. Något som går uppåt väggarna. 19. Gammal härskare. 20. Spel och vik. 22. Egenskap som vinnes av sol. 23. Person som kan räkna tvenne fosterland. 25. Finns på extremitet. 27. Jagar efter tran. 30. Börjar hopp stundom med. 32. Bär frukt. 34. Dyrkades hos babylonerna. 35. Kan givakt vara. 37. Rörelseord. 38. Främmande adelsman. 40. Skyddar för solen. 42. Har den idoge inga anlag för. 43. Verkar skärande. 44. Är Trosa en av världen. 45. Äro amerikanarna ofta.

Lodräta ord: 1. Frånträda. 2. Person med uppdrag att förkunna. 3. Känner inte den som är utan nerver. 4. Vill fiskaren ha. 6. Där vägarna löpa samman. 7. På båten. 8. Hölje på visst lövträd. 9. Räkneord angivande heligt tal. 13. Att omfattas. 14. Åker man i då två draga. 15. Vikt. 16. Gata. 21. Ett malplacerat yttrande. 22. Läckerhet. 24. Påtaga. 26. Tillskynda. 27. Är den som sätter sig på höga hästar. 28. Berättare på viss poetisk huvudart. 29. Känt för eskimåer. 31. Sinnesverb. 33. Ett namn ur Gamla testamentet. 35. Förvaringsrum för säd. 36. Norrlandsskildring av bekant författare. 39. Av röster. 41. För säd.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingsvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 19".

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 12.

Vågräta ord: 1. Suspendera. 10. Poe. 11. När. 12. Unik. 14. Notark. 16. Ala. 18. Nit. 19. Ko. 21. Alp. 22. Ob. 23. Orent. 24. Kucku. 25. Ro. 26. Bil. 27. As. 28. Sej. 30. Läm. 32. Nitrat. 35. Ruhr. 36. Ada. 37. Nöt. 39. Reglemente.

Lodräta ord: 2. Uria. 3. P. p. 4. Eon. 5. Neon. 6. Enat. 7. Rår. 8. Arkebusera. 9. Munkordnar. 13. Klander. 15. Titulär. 17. Alt. 20. Oro. 22. Oka. 24. Kil. 28. Stag. 29. Jane. 31. Must. 33. Ide. 34. Töm. 38. Te.

De två först påträffade rätta lösningarna hade insänts av fru Iris Sundquist, Prästgården, Älgå, och Kerstin Kvist, Älvdalen De få vardera 15 kr. insatta på postsparbanksböcker.

Aspirin
TABLETTER
Vid fecken till förkyllning eller reumatism

RAPIDENTH

avlägsnar med rötterna

— vilket Ni själv lätt kan konstatera — smärtfritt, utan retning av huden och ögonblickligen

generande hår.

Absolut effektivt och vida bättre än vanliga hårborttagningscrämer, som aldrig avlägsnar rötterna utan endast åstadkomma, att håret åter växer ut ännu kraftigare än förut. Tillförlitligare än den dyrbara och smärtsamma elektrolytbehandlingen.

Med "RAPIDENTH" avlägsnas håren för alltid. D:r med. Clasen skriver: "Denna metod är av ouppnådd effektivitet, absolut oskadlig och den mest rekommenderbara för borttagande av generande hårväxt." Kr. 5:20. Dubbelförpackning Kr. 8:—.

Försändes diskret franko vid förskottslikvid eller mot efterkrav med 1 Kr. tillägg för porto.

SCHRÖDER-SCHENKE
BERLIN W. 175 Potsdamer Str. 26 b.

M. Zadig's

BARN-
PUDER
med lanolin

M. ZADIG - MALMÖ

H. M. Konungens Hovlev.

Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.
i Göteborg: Chalmersgat. 20.

Några droppar **COPIN**

flytande bonvax
gör Ert parkettgolv som nytt.
1 kg:s burk 4 kr., 1/2 kg. 2:25 kr.
Ej eldfarligt. — Luktat ej.
T. Olsens F. A. B.,
Munkbron 11, Stockholm. ☺

VIKING-UR
Det billigaste
av de bästa uren.

Herrsilverur från 40 kronor
och högre. Enkelboett 14 ka-
rat 120 kronor. Dubbelboett
14 karat 160 kr. och
högre. Armbandsur
olika prislägen

Hos Ur-
makare.

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",
ty samma postsparbanksbok gäller vid *alla* postanstalter och sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas *utan uppsägning*. Ränta 4 %

FOTOGRAFERING

och 6 st. bilder i detta format Kr. 30:—

tillsvdare.

JENSENS ATELIER

TEL. N. 15178

HAMNGATAN 10 - STOCKHOLM

TEL. N. 15178

HEMTREVNADSRÅD

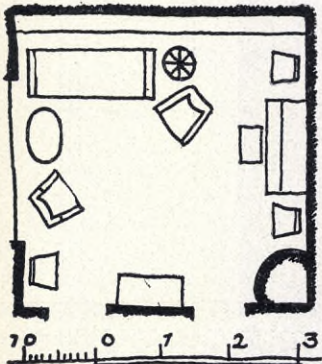

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Möblering av vardagsrum.

Fråga: Vore tacksam få råd hur trevligt möblera ett vardagsrum som är i storlek 4,20x4,20.

Prenumerant i 21 år.

Svar: Rummets dimensioner gör det ganska svårt att få någon friare möblering, i synnerhet som ett piano skall ha sin plats i rummet. Stora fondväggen, alltså sett från matsalen, är försedd med bokhyllor c:a 1,15 m. höga eller eventuellt högre. Framför denna är en soffa à la Récamier med ett bord och en öronlappsfåtölj vid fönstret. En annan bekväm fåtölj och en golvlampa vid soffans ena gavel. Mellan tambur och matsalsdörrarna en byrå eller byråsekretär.

Tapeter, möbeltyg m. m.

Fråga: Har en vacker salongsmöbel i mahogny klädd med plysch två nyanser rött samt något grönt. Önskar få den omklädd med något modernt tyg. Huru vore det med italiensk linnedamast? Mattan har en persisk ljus botten, röd och ljusblå bård med något litet gulbrunt och ljusgrönt, mittparti samma färg. Rummet har två fönster i norr. Hurudana tapeter, gardiner och draperier samt färg på möbeltyget? I matsalen mörk ek. Vilken färg på mattan? Hade tänkt en Wilton. Hurudana tapeter, gardiner och draperier?

Edan.

Svar: Rummet bör få en ljus vägg t. ex. crèmeväggad med strimmor av svagt brunt och något guld. Som möbeltyg ett halvsvart i svagt rött och beige. (Då i mattan ingår ljusblått och ljusgrönt förmodar jag att den röda färgen även är ganska ljus.) Gardiner i möbeltygets röda färg

t. ex. av sammet, samt draperier i samma färg och material. För matsalens väggar föreslås en naturligt gröngrå tapet, mossgröna gardiner och draperier samt matta i mossgrönt, brunt och rostbrunt.

Färgval.

Fråga: Vilken färg på dörrar och fönster i ett matrum med allmogemöbel, målad blågrön?

Vilken färg på tapeter i samma rum?

Couleur.

Svar: Måla rummets dörrar, fönster och foder i färg som

mörkbeadad furu, ej ådrad men något borstad. Färgen bör vara matt, och möjligen antikbehandlad. En del lister å dörrar och foder kunna uppläggas i möbels blågröna färg. En gråbeige puts eller säckvävstapet, som stöter något i grönt.

Möblering av våning.

Fråga: Då vi i höst tillträda vår nya våning om 3 rum och hall, vore jag mycket tacksam få förslag till tapeter i resp. rum. Hade tänkt någon sorts tapet som verkar som om väggarna vore "rapade" — omönstrad.

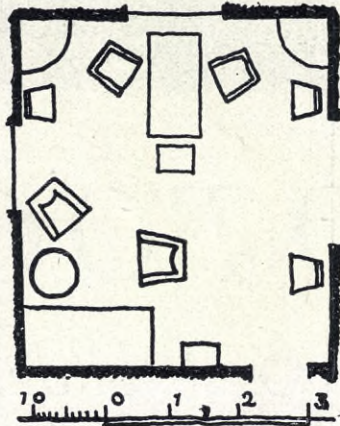
Hurudan takarmatur?

Tapet till sovrummet, där möbelen är i mellanljus björk? Hurudan taklampa och stolklädsel, samt färg på liten trasmatta? Kan man här ha en vitmålad gungstol av gammal modell?

Hurudan tapet i det mycket ljusa vardagsrummet? Hurudana gardiner? Då rummet är ganska litet, 4,5x5 m. och två väggar upptagas av fönster, en av stor dubbelörr, och den 4:de väggen av en mindre dörr, blir det ju knappast mer än en hel väggyta. Vilka

möbler bör inköpas till detta rum? En vrå med ottoman (soffa finnes i herrummet), ett litet tébord ett par fåtöljer, ha vi tänkt. Var skola vi placera ett vackert gammalt golvur i svart och med dekor av gammalt guld. Lämpligt hörn finnes i hörnrummet. Hurudan matta, stor, mjuk, i detta rum?

Nyansskaffning.

Svar: I herrummet en omönstrad varmgrå tapet. Takbelysning av antikbehandlad mässing med ljusimitationer försedda med skärmar. Sovrummets tapet före-

WIVAN

av fint vitt tvättsiden
Pris kr. 38.50

LOLOTTE

av tjockt rosafärgat tvättsiden
Pris kr. 79.50

KITTY

av vitt tvättsiden
Pris kr. 42.50

Randigt tvättsiden
är den populära sommarklänningen

LEJAMAGASINETS MODESALONGER

slås grågul med enkelt mönster i rödlila och brunt. Takbelysning rödlila med bruna snodder och möbeltyg brunt, rödlila och något grågult i randning. Trasmattan i brunt rödlila, grågult och blått. Gungstolen bör helst målas i möbels färg. Hörnrummets möblering föreslås enligt ovanstående plan. Ottoman med lågt bord och två bekväma fåtöljer. Ett stort bord med utdragsskivor, att användas som matbord, karmstolar på ömse sidor och en taburett vid bordets gavel. Skåp i två av rummets hörn samt golvuret invid ottomanen. En putstapet flammigt färgad i grönt, rost och grått. Gardiner i rost samt möbeltyg i rost, brunt och grönt. Möblerna av antikbehandlad björk. Mattan i rost och bruna toner.

På jakt efter en citronkräm.

Plötsligt fick jag för mig att jag skulle bjuda på till efterrätt en sådan där gammaldags citronkräm, som det står om i Kajsa Warg, en sådan där, som serverades i krämkoppar med lock och små skedar. Alldeles 1700-tal, men mycket god och inte alls underlig och tillkrånglad. Fast Kajsa Warg aldrig skulle gillat den annat än till mellanrätt. Som en lätt övergång att förmedla passagen mitt i middagen mellan sparris med rört smör och fågel med sallader.

Nästa halvtimme tillbragtes i febrilt sökande genom en ansevärd receptsamling på kort. Därefter djupare i handlingarna i mormors och mors handskrivna receptböcker. Sedan lösa, oordnade blad, som egentligen borde genomgås och inregistreras. Vad är det för melodi, som ackompanjerar allt detta i mitt huvud? Jaså, Beethovens "Wut über das verlorene Groschen". Det är ju strängt taget ett slags storhetsvansinne! Men jag får föresatt mig att göra min citronkräm, om jag så ska konstruera den själv efter en halvt utsuddad minnesbild.

Kokboksauktoriteterna då? Det är minsann en internationell samling. Jag sätter mig mitt ibland

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro

Hoita Björnens

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och kliniker. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

Rävar

VÄRENS NYHETER i största sortering
finnas billigast i

M. Lundgrens Pälsvareaffär

Drottninggatan 55, 1 tr., Stockholm.

dem. *Mesdames et Messieurs*, förlåt, *Meine Herrschaften*, jäså, förlåt, *Ladies and Gentlemen*, nej det får vara, det fattas ändå ett par nationer, min egen framför allt, och mamsell Zetterstrand i all ära, men någon annan franska än den hon behövde i köket, har hon knappast förstått. "Vårt kön så föga det behöver", hette det.

För en modern fransman är det där med citronkräm alldeles för mycket *à l'ancienne*. Han saknar varje spår av intresse för det.

Men hur är det med Mrs. Beeton? Mrs. Beeton och jag leva i ett rörande samförstånd annars. Jag värderar henne som en ovanligt klartänkt och redig kvinna, hon beräknar både hur lång tid var rätt tager att laga till och vad den kostar. Kostnadsberäkningen har numera endast kuriositetsintresse, men att den finns med i hennes bok som en ledtråd är storartat, tycker jag. — Alltså Mrs. Beeton, vad anser ni om äkta citronkräm? — Det är nog *Jaunemange* ni menar, svarar Mrs. Beeton ögonblickligen. Kanske det. Låt gå då. Jag kallar den så här och är bara till hälften övertygad:

Citronkräm med gelatin.

4 blad gelatin, ½ liter vatten, lika mycket vitt franskt vin, socker efter smak, skalet av en stor citron, 6 äggulor. Gelatinet, vattnet och citronskalet lägges i en kastrull och få koka sakta, tills gelatinet upplösts.

En Kunglig tvålv

är

Björktvål Prins av Parma

Björksaften, naturens förnämsta skönhetsmedel i förenig med finaste växtoljor och balsamiska ämnen, vetenskapligt sammansatta under kontroll av Professor Håkan Sandqvist, har gjort Björktvålen till ett verksamt medel, som gör huden len och ger densamma friskhet och ungdomlig skönhet in i ålderns sena höst. Genomgående överfettad och sammetslen, med björkens friskhet och rosens doft, förblir den hyns bästa hudkräm och vår tids förnämsta skönhetsvål.

Ungdomlig skönhet — Eder belöning.

Pris 75 öre.

FABRIKSBOLAGET PARMA, Stockholm.

ELKO
INREG. VARUM.

**MILANAIS
UNDERKLÄ**

ELEGANTA • LÄTTSK
KVALITETSHÖGA • OUMB
och erhålles hos Eder lever
för fina underkläder.
Observera ovanstående
INSYDDA VARUMÄR
Tillverkas endast av
TRIKÅ A.-B. ELKO. STOCKH

**ELKO
CHARMEUSE**

med ovanstående insydda Elko-märke äro eleganta, hållbara, prisvärda och i övrigt av samma förstklassiga utförande som våra välkända milanaiseunderkläder.

Trika A.-B. Elko, Stockholm

Då tillsattes vinet och sockret, vätskan silas upp i en spilkum. Nu tillsättas de väl uppvispade äggulorna, spilkumen placeras i en kastrull med kokande vatten och blandningen röres åt samma håll tills den tjocknar, men får inte koka. Då den blivit tjock och pösig, lyftes den av elden och vispas, tills den kallnat. Håll den i en form med uteslutande av bottensatsen och ställ den kallt.

Tack, Mrs. Beeton, men det var ändå nte riktigt så som jag

brukade göra. Det är mycket bra med gelatinet, men det ger i alla fall en aning smak, något som lim. Och den äkta citronkrämen, ja, den var — annorlunda. Inte alls något märkvärdigt, det vet jag nog, men ska det vara, så ska det vara.

Nu kommer en av fransmännen och säger med illa dolt förakt: — Madame menar den med mjölk. Den göres alldeles som vaniljkräm, bara med citrusskal i stället för vanilj, *Question de goût*... Jag förstår nog vad han

menar med sin *smakfråga*. Att det är en alldeles för obetydlig sak att bråka om, ingenting för det franska köket.

Sen kommer en italiensk vän och föreslår *Zuppa Inghlese*, som är ett slags vaniljkräm med rom. *Grazie mille*. Men det är faktiskt det mäktigaste som finns och inte i min smak. Med min gammaldags citronkräm är som en dröm, en lätt smekning av en väns hand...

"I allmänhet kan man antaga vid kokning av citronkräm en

äggula för person eller till och med 4 ägg till 5 personer."

Vem är denna förståndiga kvinna? Jo, Matilda Langlet, som i början av 1880-talet gav ut en hjälpredda, "Husmodern i staden och på landet" på den tiden en ytterst modern bok men nu har det förstås växt mossa över den. Så här säger hon eller ungefär så här med någon modifikation:

Citronkräm.

Skalet av ½ citron, saften av ½ citron, 5 ägg, 75 gram socker, ¼ liter vitt franskt vin.

Äggulorna och sockret vispas i en kastrull, tills sockret smält, då ihålles vinet och kastrullen sättes över svag eld under kraftig vispning, noga efterses, att blandningen ej kommer i kokning, tills krämen tjocknar, så att den ringlar sig från vispen. Kastrullen avlyftes då och man fortsätter att vispa, tills mesta hettan gått av.

Och så har jag mina krämkoppar och de små förgyllda teskedarna. Det förefaller mig att jag gjorde så den gången för tre, fyra år sen. Eller nästan så. Hur var det, hade jag inte sherry? Och inget vitt vin? Men det kanske går lika bra, "Das verlorene Groschen" hamrar inte längre i min hjärna, jag är nöjd och betydligt lyckligare än Beethoven. Tror jag.

Martas Bekymmer.

En del av Alltrafiks Sommarresor:

- Schweiz-Norditalien-Paris**
2—22 juni. Kr. 595:—
- Wien-Italien-Rivieran-Schweiz**
16/6—13/7. Kr. 880:—
- Schweiz-Paris-Köln-Rhenfärd**
15/6—1/7. Kr. 595:—
- Berlin-Eisenach-Wartburg-Bad Kissingen-Würzburg-Heidelberg-Rothenburg-Nürnberg m. fl.**
21—31/7. Kr. 375:—
- Bilfärd Tyskland-Schweiz-Spanien-Paris**
39 dagar 15 juni. Kr. 1230:—
- Hamburg-Ruhrområdet-Rhen-Berlin**
20—30/6. Kr. 275:—
- Alpvandningsresor i Schweiz.**
30/6—29/7. Kr. 595:—
- Prag-Wien-Budapest**
14 dag. 21 juli & 25 aug. Kr. 420:—
- Schweiz och Norditalien**
14 dagar 5/7 & 9 aug. Kr. 380:—

Därtill ett flertal andra resor.

Begär prospekt.

Alltrafik Resebureau

Hamng. 14. Norr 11155. Stockholm.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol-Goedecke

— Suppositorier —

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat. För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

Anusol-Goedecke upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

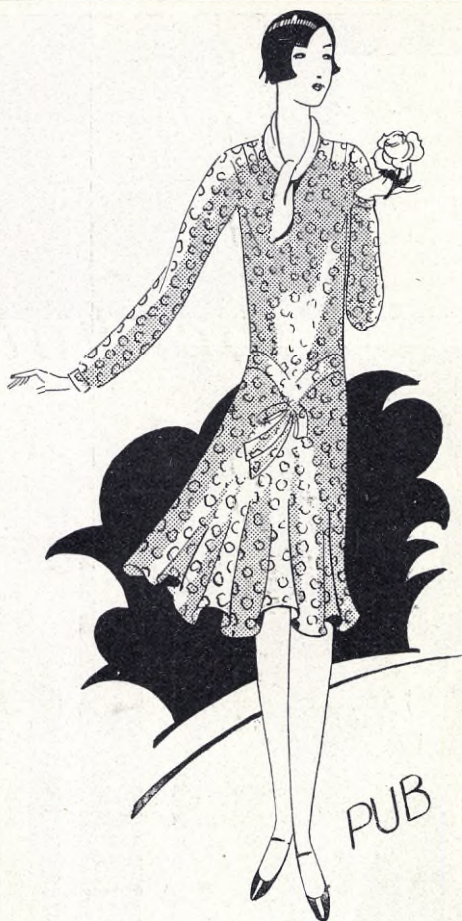

Skönhetsråd.

Meddelade av fröken Olga Clamman, Etoile, Stockholm.

Färgning av ljust hår mörkt.

- Haha —
- Vad är det med dig?
- Haha —
- Sätt dig ett tag så kanske det går över. Eller säg vad det är, det lättar.
- Haha, blondiner har ingen karaktär.
- Det är inte sant. Jag har —
- Nej, det har jag läst i en bok. Så du får färga ditt mörkt. Ta du kolsvart .
- Ta, ja. Hur då?
- Du skall ha en mängd ingredienser, men du måste se till att de äro prima. Det finns möjlighet att det blir papegojgrönt om du använder dåliga saker. Och papegojgrönt ur karaktärsynpunkt.
- Jag bad om recept till svart hår. Med thy åtföljande själs-egenskaper.
- Det finns två olika blandningar. I den första skall du ha 20 gram kristalliserad lapis, 180 gram destillerat vatten och 60 gram ammoniak. Lägg lapisen i vattnet tills den löser upp sig och dryp sedan i ammoniakens droppvis.
- Lapisen och ammoniak

PUB

Blommigt

går igen i otaliga variationer i säsongens klänningsmod. Ett exempel på vår klänningsavdelnings rika urval i chica och prisvärda saker är vidstående klänning i crêpe de chine till kr. 75:—

Vi erinra om vår utmärkta sortering i de högre storleksnumren.

Till landsorten mot postförskott.

Paul U. Bergströms ^{A/B}

NORR:
Drottninggatan 74
13 Hötorget 13

SÖDER:
54 Hornsgatan 54
(Mitt f. Ad. Fr. Torg)

må vara hänt. Men varför skall jag behöva bråka med vattnet. Vanligt bondvatten måtte väl —

— Nej, det måtte det väl inte. Du ser det för resten själv om du provar. Blandningen skall vara genomskinlig, och om du tar odestillerat vatten så blir den vit och mjölkaktad. Så det.

— Blandning numro 2?

— 1/5 till 5 gram pyrogalensyra, 190 gram destillerat rosenvatten, 50 gram sprit.

— Varför finns det två blandningar?

— För att den ena skall tas först och den andra sedan. Du champonerar håret väl och låter det torka. Sedan håller du i numro 2. Numro 2, börja i slutet som när du läser romaner. Låt håret torka igen och borsta sedan in numro 1 med en mjuk borste, litet i taget tills det blir genomborstat. Ett dygn efter proceduren champonerar du igen.

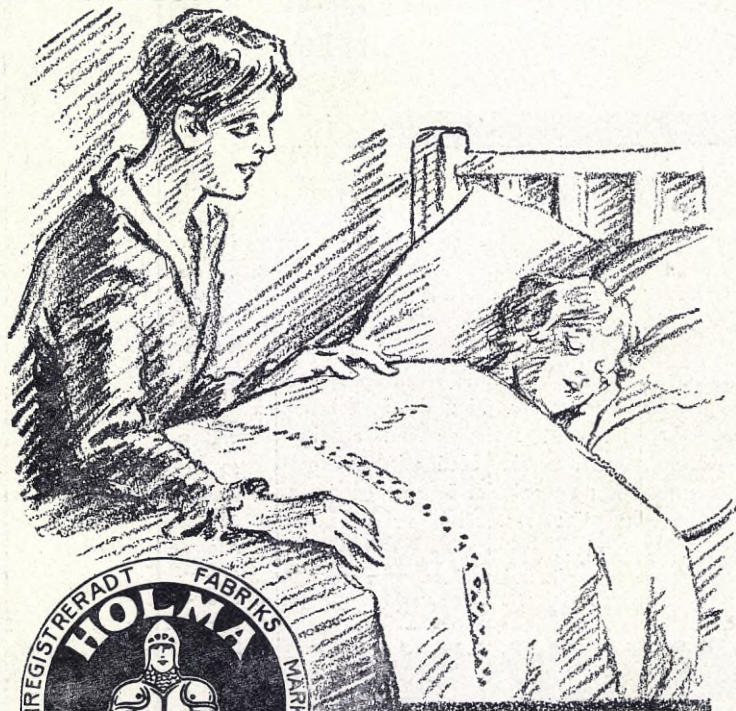
— Och får hela spanskheten i handfatet?

— Nej. Den sitter där den skall.

— Hur mycket av den där outtalbara syran skall jag ta?

— Vill du ha en djup nyans skall du ta närmare 5 gram, annars närmare 1/5.

— Nu frågar jag dig bara: här har jag gått och införskaffat burkar och salvor av alla de slag, rakat upp på mornarna och knogat med mina av naturen lekfulla drag, låtit bli att äta vad som smakar mig och göra vad som roar

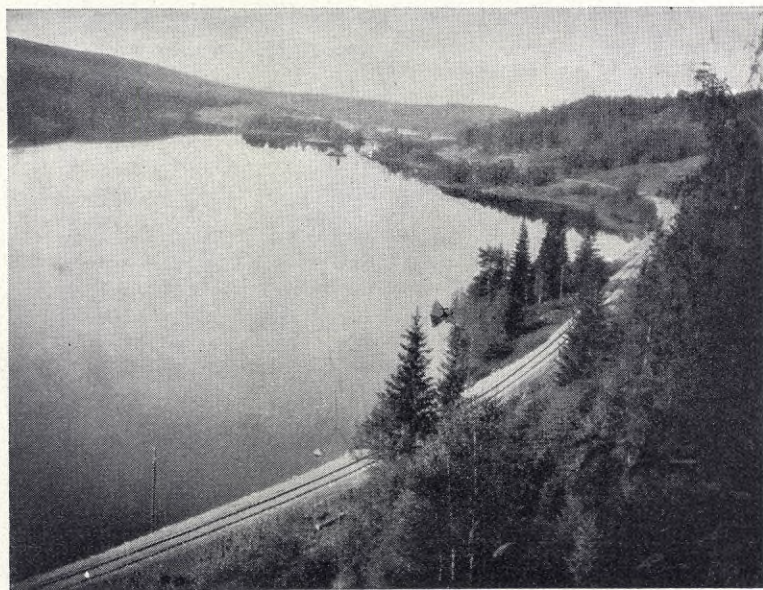
Sköna, svala linnelakan!

Vilken härlig känsla är det ej att krypa ner mellan sådana, och hur lugn och behaglig blir ej sömnen! Holma hellinnelakan slärf skattas högt för sin ypperliga kvalitet och stora hållbarhet. Glöm ej, att linne är och förblir — linne och att intet sänglinne är som

HOLMA

hellinnelakan slärf

Holma fabrikat säljes hos alla välför-
sedda vävnads- och manufakturaffärer.

Parti från Skillingsfors, Värmland.

Res med Bergslagernas järnvägar.

Med den år 1928 öppnade järnvägen Mellerud—Arvika har genom Dalslands och Västra Värmlands fagrade nejder skapats en ny förbindelseled, som ifråga om växlande naturscenerier och storslagna vyer hör till de främsta i landet.

Längre norrut lockar den av saga och sägen omsusade Fryksdalen, "Gösta Berlings land kring Löfvens långa sjö", och ännu längre mot norr Dalarne, "Sveriges hjärta", landet med sina stolta historiska minnen inom en ram av utomordentlig skönhet.

Sommartid äro nattåg, medförande även I och II klass sovvagnar Göteborg—Falun, anordnade i direkt förbindelse med å ena sidan Väst-kusten och å andra sidan Stockholm (över Ludvika), Gäfle, Rättvik, Mora och Älvdalen.

*Nu i Stockholms
ledande affärer*

ALTEA

DAMUNDERKLÄDER MILANAISE

av alltigenom svensk
tillverkning.

ALTEA DAMUNDERKLÄDER framställas av det förnämsta silke, som står att få. Modernaste modeller, skolade och yrkesskickliga arbetare samt yppersta tekniska hjälpmedel utgöra förklaringen till den förnäma kvalitet och det billiga pris, som utmärka ALTEA DAMUNDERKLÄDER.

Rikedomen på modeller och det stora urvalet av färger förmår tillfredsställa varje smakriktning.

Begär att få se på ALTEA i den butik, där Ni brukar köpa Edra underkläder.

mig, överhuvudtaget överansträngt mig med skötsel och vård — nu frågar jag bara: är jag skön? Är jag nu definitivt skön?

— Nej. Detta inte för att de-savouera mig själv, men det behövs mer än femton crèmer under ögonen för att bli skön. Tillåt mig samla mina spridda idéer så skall du nästa gång vi träffas få variationer på temat: Hur bliva skön.

Pandora.

FRÅGOR OCH SVAR!

Vilohem.

Fråga: Som jag fått en hals-åkomma, vilken nödvändiggör en tids vila och jag ej har råd att betala dyra priser, som gälla å de vanliga vilohemmen eller pensionaten, vore jag mycket tacksam få uppgift på, om det finnes något billigt vilohem el. dylikt, där en husmor som är i behov av litet rekreation kunde få vistas.

Mångårig lösnummerköpare.

Svar: Vid Drottningens Vilohem på Öland. Förfrågningar till H. M. Drottningens Centralkommitté, Kungliga Slottet.

Sömnad.

Fråga: Tänker utbilda mig till sömmerska, och undrar nu, om det finns någon skola eller också några ateljéer, som taga emot elever. Hur lång är utbildningstiden och hur stor blir den unge-

färliga kostnaden? Efter hur lång tid kan man påräkna någon lön?

Atta klasser.

Svar: En grundlig kurs i klädsömnad vid några av sömnadsskolorna i Stockholm omfattar vanligen 2 terminer. Börjar 1:sta sept. eller 15 jan. Kostar omkr. 250 à 300 kr. för hel kurs.

Efter slutad kurs vanligen praktik någon tid utan lön, innan avlönad plats kan erhållas.

De skolor som här avses äro Märthaskolan, Birgittaskolan, S:ta Birgittaskolan, Femina m. fl. Fredrika Bremerförbundets yrkesskola för sömmerskor har längre kurser.

Knivskärpare.

Fråga: 1) Ber att genom Idun få upplysning om var man kan få köpa *knivskärparen Express*. Den fanns på utställningen i Uddevalla sommaren 1928 och kostade 1 kr. 2) Var och hur skall man lättast kunna avyttra en gammal stor och vacker felfri s. k. äkta schal?

Prenumerant.

Svar: 1) "Express" tycks ej förekomma i affärerna i Stockholm. Vore det inte bäst att höra efter i någon järnaffär i Uddevalla?

2) I någon bättre antikaffär. Eller genom annons.

Köpenhamn.

Fråga: Hur skall man billigast tillbringa några dagar i Köpenhamn? Hotell? Pris? Matpriser? 18 år.

Svar: Här några adresser på goda hotell med moderata priser: Kvindelig Læseforenings Damehotel, Gamle Mönt 1.

Trötthet, Huvudvärk

och därmed följande tillstånd om värn är typiskt för blodbrist. Med järnmedicinen IDOZAN övervinas dessa obehag. IDOZAN förordas av läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN A svagt anfärande. IDOZAN B ej anfärande. Kina-IDOZAN särskilt stärkande.

Gamle Missionshotel, Långangsträde 27.

Ny Missionshotel, Helgolandsgade 4.

Restauranger med moderata priser: Centrum Cafén, Kjöbmagergade, t. v. från Amager Torv.

Fröken Gregersens Kjøkken, Amager Torv 6.

Några exakta priser kunna ej uppges.

Plats i utlandet.

Fråga: Jag önskar komma utomlands, till Tyskland, England eller Frankrike för att lära mig språken, men har ej medel att fara som turist. Undrar om Idun vet några föreningar som kan hjälpa en att få plats, t. ex. i hem eller på kontor, eller om Idun själv har några sådana förbindelser.

Reslysten.

Svar: Ni kanske inte satt er in i hur oerhört svårt det är att skaffa sig plats i utlandet, där arbetslösheten är fullt ut lika stor som här och alla främlingar motarbetas på arbetsmarknaden. Någon förening, som förmedlar platser i utlandet, finnes ej i Sverige. Om ni har någon bekant eller släkting, som kan rekommendera er till en plats, ställer sig saken annorlunda under förutsättning att den som rekommenderar väl känner till platsen.

Skulle ni på annat sätt få an-

visning på en anställning i utlandet, är det absolut nödvändigt att vända er till föreningen *Vaksamhet*, adr. Klarabergsgatan 48, Stockholm. Denna förening undersöker då huru förhållandena äro.

Den som ger sig ut, bör alltid ha så pass mycket pengar i reserv, att det räcker till hemresan, om förhållandena göra det önskvärt.

Angående språkstudier under en eventuell anställning i utlandet är resultatet i de flesta fall tvivelaktigt. Ty vanligen är det fråga om plats som hembiträde, och då sällskapar man inte med familjen. Numera fordras tillåtelse av myndigheterna i respektive länder att få resa in i landet, om man lyckats skaffa sig en plats där. Därtill fordras skriftlig försäkring av den resande att hon ej tar avlönad plats utan särskild tillåtelse.

Lika svårt är det att komma in i ett yrke utan grundlig insikt i detta.

Prästexamen.

Fråga: Finnes någon anstalt, som förbereder studenter till prästexamen, utan att de hela tiden behöva ligga vid universitet?

Prästexamen.

Svar: Någon förberedande undervisningsanstalt för blivande präster finnes ej. — Den som avlagt teologie kandidatexamen är behörig att genomgå den praktiska övningskursen vid universitetet, vilken fullständigt medhinnes på en termin och avslutas med praktiska prov.

Teologer, som studera vid universitetet, ha goda utsikter att få stipendier för sin studietid.

Färger.

Fråga: Har i Emma Nordbergs och Augusta Petersons målarskola, Smålandsgatan 38, Stockholm, förr erhållit fullt äkta materialier till gyllenläderarbeten. Beder att få upplysning, om denna skola ännu finnes kvar, i annat fall vart man ska vända sig för att få äkta materialier för ovannämnda arbete! Mångårig prenumerant.

Svar: Ovannämnda skola existerar ännu. Om den ej själv tillhandahåller material för ifrågasvarande arbeten, kan ni där få bästa upplysning om var sådant anskaffas.

Sommardräkt.

Fråga: Har en blå gabardin-dräkt och en vit, helplisserad cheviotskjol. Kan jag växla med den vita kjolen? Kan man ha annat än vit blus till vit kjol?

Landsortsbo, 37 år.

Svar: Det går nog för sig men till vit kjol är ej vackert med mörk blus, den behöver därför inte vara helvit. Det finns mycket vackra trikåjumpers i ljusa färger med vackra mönster, mycket passande till vit kjol.

Språkstudier.

Fråga: Skulle Idun kunna ge mig anvisning på några trevliga, ej alltför dyra pensionat i Syd-Frankrikes alper, ej lägre än 800 m. ö. h., gärna i någon liten småstad. Som mina kunskaper i franska äro minimala, vore jag särdeles tacksam för ett råd hur jag lämpligast därute bör bedriva språkstudier. Kapten H.

Svar: Den lilla staden Annecy

(Forts. å sid. 555.)

Se hur härligt majsoler.

Nu är våren inne och solen lyser och värmer så ljvligt, men den är också obarmhärtig, ty den blottar skoningslöst alla fel och brister på de ljusa sommar-toaletterna. Finns det något vackrare än en bländvit sommarklänning, men finns det å andra sidan något fulare än en sommardräkt, som är solkig, fläckig och nedsmutsad? Alla slags sommarplagg, till och med sådana av siden, ylle eller andra färgade tyger, tvättas effektivt och skonsamt med Persil. När Ni tvättar färgade tyger, använd endast kall Persillag. Följ blott den enkla bruksanvisningen på Persilpaketet, och Ni har garanti för ett briljant resultat.

Persil säljes endast i originalpaket å 50 öre, finnes ej i lös vikt.

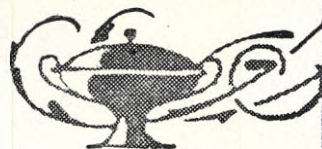
För all slags tvätt — använd uteslutande

Persil

Henkel

Med Persil tvättas även de mest smutsiga tygerna utan skada på färgerna. Persil tvättar även de mest smutsiga tygerna utan skada på färgerna. Persil tvättar även de mest smutsiga tygerna utan skada på färgerna.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

FALU —

är ett kvalitetsmärke för matvaror — t. ex.

FALU-bröd
FALU-korv
FALU-brännvin

och

FALU-ÄTTIKA

EN EXAMENSMIDDAG I MAJ.

Maj är examensfesternas månad. I den ena staden efter den andra hör man "Sjung om studenten" jublas, och husmödrarna stå inför ordnandet av en enklare eller finare festmiddag. Blommor finnes det gott om nu, och som väl är, börjar man även kunna få dem till ett överkomligt pris, så bordets festliga utsmyckning bör ej behöva vålla svårigheter. En examensdag bör man ju även kunna beräkna att en del blommor strömma till huset utan husmoderns åtgörande. Det blir emellertid hennes sak att ordna dem på mest vackra och dekorativa sätt.

Lämplig mat för en festmiddag ha vi ganska god tillgång på.

Till *soppa* är det lämpligt att som huvudingrediens välja nässlor, spenat, sparris eller blandade grönsaker.

Den bästa *fisken* nu är laxfiskar och sik; man kan annars välja sjötunga eller fårs av gädda. Hummern är utmärkt denna årstid, och det brukar finnas ganska gott om den.

Som *stek* kan man välja t. ex. rostbiff, lamm-sadel, oxfilé, kokt kall lätt saltad och rökt kalv-sadel, grillrad skinka eller blandad kött-rätt, stekt lätt rökt svinkarré el. d. Skogsfågeln är slut vid denna tiden, möjligen kan man få köpa någon, som kan lämpa sig till fårs. Jakttiden för morkullor börjar emellertid den 15 maj. Vill man annars servera fågel har man att välja på poulard, anka eller kalkon för att inte tala om kycklingar, som just nu börja bli lagom ätbara och läckra och därtill äga nyhetens behag.

Om man vill servera en *grönrätt* lämpar det sig att välja färsk sparris, kokt med rört smör eller serverad som sufflé, stuvade murklor i snäckor, eventuellt blandade med champignoner eller jord-ärtskockor, spenatsufflé el. d.

Och till *efterrätt* kan man välja den traditionella glacen, serverad i form av studentmössa eller garnerad med små studentmössor eller lagerkransar av marzipan, där det passar.

Vi föreslå för dagen följande matsedel:

Smörgåsassiette.
Vårsoppa.

Prova vår avkännare
högt uppskattade

KLASS II
PILSNER

A.-B. HEMBRYGGERIET
HELENEBORGSG. 15, STOCKHOLM
TEL. Söder 37045, Söder 37046.

Hembäres direkt till privathushåll.

Lax à la gourmet med majonnäsås.
Stekt kyckling med pressgurka, grönsallad, vinbärs-gelé och brynt potatis.
Små spenatsuffléer med rört smör.
Glacé med garnityr.

(Soppa eller grönrätten eller bådadera kunna utan olägenhet uteslutas.)

Smörgåsassietterna föreslå vi ordnade med 3 små smörgåsar därav en med ost, en med leverpastej, belagd med tunna skivor av oliver, och en utan på-lägg jämte en liten varm snäcka fylld med stuvning av murklor och kalvbräss.

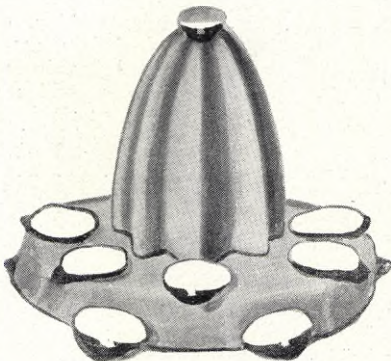
Vårsoppa (för 12 pers.).

3 lit. buljong och grönsaksspad, 30 gr. smör, 3 msk. mjöl, 1 burk konserverade ärter, 200 gr. spenat, 1/2 kn. persilja, 1 liten knippa sparris, 2 knippor rädisor, 1 litet blomkålshuvud, 2 dcl. grädde, 2 äggulor, salt, socker, vitp.

Lax à la Gourmet.

Sparris, rädisor och blomkål ansas och kokas mjuka var för sig i lätt saltat vatten. Spadet till-varatages och blandas med buljongen jämte ärtspadet. De kokta grönsakerna läggs i durkslag och hållas varma över soppkitteln. I denna har man först fräst, smör och mjöl och tillsatt buljong och grönsaksspad. Den rensade och sköljda spenaten lägges i, soppan får koka 5—10 min. och smaksättes. Hälften av grädden hålles i soppan. Resten vispas tillsammans med äggulorna i soppskålen, och under fortsatt vispning tillsättes den heta soppan. Den fin-

Glacé med studentmössor.

hackade persiljan och de kokta varma grönsakerna blandas in, och soppan serveras omedelbart.

Lax à la gourmet (för 12 pers.).

1 1/2 kg. färsk lax, vatten, salt, dill.
Gelé: 1 1/2 lit. fiskspad, 18 blad gelatin, 2 äggvitor, salt, vitp., 1 dcl. vitt vin.

Garnityr: 150 gr. räkor, 3—4 tomater, några gröna saltgurkor, 1 liten burk tryffel, 2—3 hårdkokta ägg. Till denna rätt väljer man en befri mellanbit av lax. Denna är alltså kluven längs efter ryggraden. Sedan fiskbiten är väl ansad, kokas den på vanligt sätt i saltat vatten och får kallna. Till geléet blandas alla ingredienserna (gelatinet först avspolat i kallt vatten) kallt tillsammans i en kastrull och få under kraftig vispning ett gott uppkok. Kastrullen får härefter stå vid sidan av elden med lock på under 5—10 min., tills äggvitan skurit sig grundligt. Då silas spadet genom fin silduk, och bör då vara fullkomligt klart.

Om man har tillgång till en för fiskbiten lagom stor slät fyrkantig form, gratinlåda av porslin eller långpanna (helst av aluminium) kan en sådan användas. Man spolar då ur formen med kallt vatten, placerar den på kallt ställe, där den kan få stå kvar

EN KUNGLIG FERNISSA

FÖR LINOLEUMMATTOR & GOLV
TORR PÅ 4 TIMMAR - EXTRA LJUS
HÅRD OCH SLITSTARK
TÅL TVÄTTNING MED SÅP- & SODALUT
FÄRG- & FERNISS FABRIKS A.-B.
STANDARD
TRELLEBORG

hela tiden, och håller litet gelé i botten (till c:a 5 mm:s höjd). När detta blivit stelt, lägger man garnityret i jämna ränder tätt intill varandra, så att hela botten blir täckt, räkorna intill varandra, sedan tomatskivorna, som placeras delvis på varandra, härefter saltgurkskivor likadant; tryffel och äggskivor läggs tätt bredvid varandra. Gelé hålles sedan på, så det står väl över garnityret, och när detta stel-nat, lägger man i fiskbiten. Geléet hålles nu på, så det står nätt och jämnt över. När alltsammans blivit fullkomligt stelt, doppar man formen hastigt i hett vatten och stjälp omedelbart upp rätten på lämpligt serveringsfat.

Om man icke har tillgång på lämplig form, kan man i stället lägga den kokta kalla laxen på stort serveringsfat och ovanpå den lägga garnityret i rader, som ovan beskrivits. Sedan tager man litet av det kalla något tjockflytande geléet och håller det med sked försiktigt över. Det får stelna emellan, och nytt gelé hålles på så småningom och litet i sänder, tills hela anrättningen blir glaserad. Då putsas överflödig gelé, som runnit på fatet, bort, se bilden. Anrättningen serveras med majonnäsås eller sauce verte.

Spenatsufflé (för 12 pers.).

120 gr. smör, 150 gr. mjöl, 3 dcl. spenatspad, 4—5 dcl. gräddmjöl, 1/2 kg. spenat, salt, vitp., 6 ägg.

Spenaten rensas och sköljes och lägges i en kastrull att sakta koka i sitt eget spad 10 min., varefter den passeras. Smör och mjöl fräses tillsammans i en kastrull, spenatspad och mjölk spådas på litet i sänder, och massan får koka, tills den blir som en fast gröt, då den tages av elden. Den passerade spenaten tillsättes, och äggulorna inarbetas en och en i sänder. Smeten smaksättes väl, och sist tillsätts försiktigt de till skum slagna äggvitorna. Sufflésmeten lägges i väl smorda små mellanrätts-formar och gräddas i medelvarm ugn. Serveras omedelbart med rört smör.

Ät mer fisk!

En billig och hälsosam fiskrätt, bekväm att taga till är

Fyrtornets Fiskbullar

Tillverkade av ut-sökt färsk råvara.

Utom den vanliga kvaliteten — Gul etikett — finnes alltid i lager fisk-bullar i

Champignonsås, To-matsås och Hummer-sås.

EKSTRÖMS VANILIN-SOCKER

VAR SKOLA VI GÖRA VÅRA INKÖP?

En lättbesvarad fråga-läs Idun

**GUMMESONS
KONSTHANDEL**
Strandvägen 17, Stockholm

Astreamagasinet,
Karin Drangel, Birger Jarlsg. 5.
KLÄDNINGAR - BLUSAR

BAGERIER:
LEKSANDSBAGERIET
Nybrogatan 69.

Moster Lottas Brödbod
Birger Jarlsgatan 53

BAND, SPETSGARNITYR OCH
SCARVES:
Sucksdorffs Bandhandel
Hamngatan 38.

SUNDINS
65 DROTTNINGGATAN 65
damfriserinö

FLAGGOR:
Stockholms Flaggfabrik
Ny adr.: Grevturegat. 35.
71816. Ö. 1941.

FOTOGRAF:
SANDELS JOR
Drottningg. 27, 4 tr. hiss. Tel. N. 93 29
GARN & HANDARBETE:

Systrarna Hultgren
Birger Jarlsgatan 13, 2 tr.

KAFFE:
Två utmärkta kaffeblandningar
Special Kr. 4: —. Extra Kr. 4: 40
KAFFEHANDLEN KVARNEN
Skepparegatan 53 A. — Tel. Ö. 7256.
Extra finmalet kaffe för brygning.
Hemsändes.

KAPPAFFÄR:
ROBERT SVEDIN
DROTTNINGGATAN 22

KLÄDESVAROR:
DAVID SÖDERMAN
DROTTNINGGATAN 22

KRISTALL & GLAS:
Nordiska Kristallmagasinet
Drottninggat. 71 - Renstjärnasgat. 16
Kungsgatan 7

KÖRSNÄR:
SOPHIE ERICSSONS EFTR.
Etabl. 1886
DROTTNINGGATAN 69

MODEMAGASIN:
Firma Gerda Janson & Co
Inneh.: Ebba Olson & Gerda Janson.
Drottninggatan 45.

OPTIKER:
Clara Ekström
Jakobstorg 3

SKODON:
JERNS
DROTTNINGGATAN 35

SMÖR, OST, ÄGG:
Ph. Engfeldts Smöraffär
Östermalmstorg 2.

SNÖRMAKERI:
Mattssons
KLARBERGSGAT. 52

SPETSAR:
De Förenade Spetsfabrikernas
FÖRSÄLJNINGSLOKAL
Grevturegatan 13

Studentmössor till glace, se bilden.

250 gr. florsiktat socker, 200 gr. sötmandel, 1 msk. vatten, blockchoklad, glasyr (1 kkp florsiktat socker, 1½ msk. vatten).

Mandeln skällas, males och stötes i stenmortel tillsammans med socker. Under tiden tillsättes då och då en tsk. vatten, men icke mera än att massan blir så smidig, att man kan rulla en kula av den, d. v. s. tills den blivit formbar. Då formas massan i platta runda kakor, varav hälften skall utgöra mössornas underdel och alltså formas med en skärmliknande utbuktning, och de övriga i släta runda kakor något litet större i diameter än de föregående.

Överdelarna bestrykas ovanpå och på sidorna med glasyr, som får torka. Underdelarnas sidor vändas i smält blockchoklad, och kakorna läggs härefter på smörpapper. Innan blockchokladen stelnat lägges överdelen på underdelen, och blockchokladen, som fastnat runt på underdelens kant, kommer, när den stelnat, att utgöra det sammanhållande ämnet. Mössorna kunna sedan garneras med en kokard av endast mandelmassa eller av kristyr, som färgats blå och gul.

Studentmössorna kunna göras större eller mindre och kunna användas — utom till glace — till garnityr på kalla gräddpuddingar eller på tårter.

I enklare fall kan mössorna formas av sockerkaka och sedan behandlas som mandelmasskakorna, men de senare äro givetvis överlägsna i smak.

IDUNS KÖKSALMANACKA (12—18 maj).

SÖNDAG. *Frukost:* Spenatomelette; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor, ansjovis; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Nässelkål med förlorade ägg. Fiskfärs med hummersås. Rabarbertårta med maräng och vaniljsås.

MÅNDAG. (Makaronidag.) *Frukost:* Bräckt korb med riven pepparrot och stuvad potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Makaronigratin med fiskfärs och hummer. Vinsoppa med biskvier.

TISDAG. *Frukost:* Havremustvälling. Siltrisoller; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Benig kalvstek med grönsallad, gurka och potatis. Katrinplommonsufflé.

ONSDAG. *Frukost:* Havregrynsgröt. Potatissallad med kall stek; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Kokt filé av sik med sauce joinville och potatis. Strutar fyllda med chokladgräde.

TORSDAG. *Frukost:* Postflingor med mjölk. Kokta sockerrötter med äggstanning och smält smör; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Falsk sköldpaddsuppa. Smörgåsuppuding med rabarber.

FREDAG. *Frukost:* Stekt havregrynsgröt. Fiskstuvning (rester från onsdag) i snäckor; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Små köttjärpar med morötter och potatis. Aprikossoppa med gräde.

LÖRDAG. (Pingstafton.) *Frukost:* Bräckt skinka med stuvad ägg; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Spenatsoppa. Stuvad abborrar med potatis. Apelsinkräm med plättbakelser.

Rabarbertårta med maräng (för 6 pers.). *Mördeg:* 200 gr. smör, 40 gr. socker, 40 gr. sötmandel, 200 gr. mjöl.

Fyllning: ½ kg. rabarber, 1 kkp socker.

Maräng: 2 äggvitor, 100 gr. socker.

Till mördegen rör man smör och socker, tillsätter den skällade och malda mandeln och arbetar sist in mjölet. Degen får sedan vila på kallt ställe. En kakform med lös botten smörjes och beklädes sedan i botten och till ett par cm:s höjd över botten runt sidorna. Ett smörpapper lägges i, och formen fylles med torra gula ärter, så de nå lika högt som degen. Formen sättes sedan i medelvarm ugn, och när kakan är halvgräddad, avlägsnar man försiktigt ärterna och papperet, varefter kakan

får grädda färdig. (Utan ärterna riskerar man att sidorna falla ner.) Formen får svalna, och kakan lossas sedan försiktigt från ytterringen men får ligga kvar på plåtbotten, samt placeras på en ugnsplåt. Rabarbern sköljes väl, skäres i tärningar och lägges tillsammans med socker i en kastrull att koka några minuter, tills rabarbern är mjuk. Den får sedan bli väl kall och lägges då i mördegsakakan. Till marängen vispas vitorna till skum, varefter vispningen fortsättes 10—15 min., tills skummet blir hårt. Sockret tillsättes då ytterst försiktigt, så det blir nått och jämnt inblandat. Massan föres genom garneringsstrut ut i mönster på tårten, som sättes in i svag ugnsvärme, tills marängen blivit rostfärgad.

Makaronigratin med fiskfärs och hummer (för 6 pers.). 100 gr. makaroner i små bitar, vatten, salt, rester av fiskfärs och hummersås (c:a en rågad djup tallrik skuren), 60 gr. smör, 75 gr. mjöl, ½ lit. mjölk, 1 äggula, salt, vitp., socker, 2 msk. st. skorpor, 2 msk. riven ost.

Makaronerna kokas i rikligt med vatten, som är väl saltat, under 20 min. De silas upp, får rinna av väl och blandas med rester av fiskfärs, som skurits i små tärningar samt hummersås (eller råkor). Blandningen lägges i väl smord gratinlåda. Hälften av smöret fräses med mjöl i en kastrull och mjölk spädes på till en lös gröt, som smaksättes med salt, socker och vitp. Äggulan inarbetas, och såsen hålles över blandningen i gratinlådan. Anrättningen beströs ovanpå med rikligt av stötta skorpor blandade med riven ost. Överst lägger man resten av smöret i små flockar.

Rätten sättes i varm ugn, tills den fått färg och blivit genomvarm.

Siltrisoller (för 6 pers.). I stor delikatess-sill.

Marinad: En tekopp starkt té med socker och gräde, 1 ägg, ½ kkp skorpbröd, 1 msk. smör, kryddor.

Smördeg: 125 gr. mjöl, 3 msk. vatten, 1 msk. brännvin, 125 gr. smör eller margarin.

Delikatessillens rensas, befrias från skinn och ben samt marineras ½ timme i en lag bestående av té med socker och gräde. Den hackas därefter fint och blandas sedan med ägg, smör, skorpbröd och kryddor. Smördegen beredes på vanligt sätt, utkavlas tunt och tages ut med ett stort dricksglas. Kakorna läggs tillsammans två och två med en msk. färs emellan. De penslas med ägg och gräddas i het ugn.

Potatissallad med kall stek (för 6 pers.). 1 lit. kokt, kall potatis, 2 msk. matolja, ½ kkp buljong, 2 små ättikgurkor, 1 msk. ättika, 1 msk. gräslök, 1 tsk. hackad persilja, salt, socker, vitp., 2 ägg, 1 kkp hackade kokta rödbetor, stekskivor.

Tillagning: Potatisen skäres i jämna skivor samt övergutes med olja och buljong. Därefter tillsättes hackad gurka, gräslök och persilja. Anrättningen lägges på ett serveringsfat. Längs kanten lägges hackade rödbetor och i mitten rullade skivor av överbliven stek (eller denna skuren i tärningar).

Sauce joinville (för 6 pers.). 20 gr. mjöl, 1¼ dcl. vatten, 100 gr. margarin, 65 gr. champinjoner, 125 gr. rensade råkor, 1 helt ägg, 1 äggula, 2 msk. vitt vin.

Tillagning: Mjölet röres ut med vattnet och kokas några min. över sakta eld. Kastrullen lyftes av elden, och ägget tillsättes under kraftig vispning. Det smälta smöret tillsättes så småningom. Sist nedröres vin och salt samt hack. champinjoner och råkor. Såsen hettas upp ett ögonblick före serveringen.

Falsk sköldpaddsuppa (för 6 pers.). 1 kalvhuvud, 1 selleri, 2 morötter, 1 bit ingefära, 2 lit. vatten, 4 msk. mjöl, 2 msk. smör, 30 gr. brynt socker, (cayenne), 1 vinglas sherry, 2 purjolökar.

Tillagning: Kalvhuvudet vattenlägges 6 tim. Grönsakerna ansas och brynas, spådas och få koka jämte kalvhuvudet, tills köttet lätt lossnar från benen. Köttet skäres i jämna bitar, och spadet silas. Purjolöken hackas fint och brynes i smör, mjölet tillsättes och brynes lätt; buljongen spädes på, och soppan färgas med brynt socker, avsmakas med cayenne och sherry samt serveras tillsammans med det skurna köttet.

KAFFE-GRÄDDE

är vad som fordras till ett gott kaffe.

För återförsäljare:
Tel.: N. 7041, V. 7041.

TENNVAROR:
TENN i gamla och nya stilar.
TENNSTUGAN
Nybrogatan 6. Tel. Ö. 96.

UNDERKLÄDER, STRUMPOR & CORSETTER:
Eva Magasinet
Biblioteksgatan 11 - Kungsgatan 29

URAFFÄR:
A.-B. SVENSKA URDEPOTEN
BIRGER JARLSG. 38

VIKTUALIER, KONSERVER OCH MEJERIPRODUKTER:
Charlotta Holmberg & Son
Hötorget 9. Tel. 5 78, N. 45 06.

VÄVSKEDAR
av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslöjd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN" köpa vår patenterade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

fisk

blir välsmakande och näringsrik, om den flottyrkokas

REYMERSHOLMS KRON OLJA

fen

MAGGI'S
Buljong-Järning

lämpar sig utmärkt vid framställning av buljong, tillberedning av soppor, såser, grönsaker m.m. samt till drickbuljong.

Helpension för flickor, Herrsättra skola, Carlberga, Södertälje mottager elever på flickskolans alla stadier. Normala skolkompetens. Moderna metoder och individuell undervisning. Praktiskt arbete i uppfostrande syfte. Hemlig atmosfär. Stärkande friluftsliv. Nybyggd med bl. a. tidsenlig gymnastiksal, slöjd- och sjukrum under uppförande. Närmare genom Tel. Södertälje 532. ANNA SUNDIN, Förestånd.

Ljusne Husmoderskola

börjar sitt 16:de arbetsår den 6 aug. 1929. Kursen pågår 10 mån. Grundlig undervisning meddelas i alla inom ett hem förekommande arbeten. Kursavgift 50 kr., helinackordering 60 kr. per mån. Blivande skollära lärarinna antages som hospitant. Statsstip. kan sökas. Prospekt, upplysning av undertecknad. ALICE BERGSTRÖM, föreståndarinna. Rt. Ljusne 78.

Sätergläntans Vävskola

emottager elever på längre och kortare tid. Undervisning i alla vävsorter. Växtfärgning. Adr. Insjön. Tel. 95.

Infört genom
Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept. Prosp. på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Sthlm.

Professor PATRIK HAGLUNDS Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.

Sturegatan 62, Stockholm. R. T. 75025. N. 8301. För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubningar

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut

Kungsgatan 80, Stockholm

Gemlas Rullstol

N:o 5287. Patent N:o 57402.

Införda offert och beskrivning från GEMLA FABRIKERS A.-B. — DIÖ —

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tveklaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda. TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund. Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576 Specialitet: Familje- och arvssaker, Bouppteckningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

(Forts. fr. sid. 552.) i Haute Savoie ligger vid en vacker alpsjö 500 m. ö. h. och har många goda pensionat. Bl. a. Pension Villa, Colmyr à la Puyat. Pension du Pont S:te Marie Les Houches (i närheten av Annecy). — Pension Belle rive Talloires (Haute Savoie). Språkstudier bedrivs bäst med daglig konversation jämte lektioner för skicklig lärare.

Bröllop.
Fråga: Hur skall jag ordna med en trevlig bröllopsmiddag? Hur många rätter och vilka bör jag ha för att få det gott och smaktligt? Vilka viner bör man ha? Vill helst inte ha soppa, kan den uteslutas? Skall man före middagen då brudparet kommer från kyrkan dricka deras skål och lyckönska dem eller är det tids nog tills middagen som serveras omedelbart. Vem bör hålla första talet till brudparet?

Hur skall gästerna placeras? Endast bruden har föräldrar, brudgummen endast äldre syskon! Är det trevligast duka T-bord när det endast blir 24 gäster?

Kan kyrkvigsel vara utan musik? Undrande.

Svar: Middagen kan börja med tre små bredda smörgåsar med gott och fint pålägg, t. ex. rysk kaviar, gäsliverpastej o. d., vilka jämte 2 à 3 rådisor placeras på en assiett till varje kuvert. Soppa kan uteslutas, och första rätten blir då fisk, exempelvis kokt färsk lax med hollandaisésås eller sjötungfiléer, doppade i frityrdeg och kokta i flottyr samt serverade med ljus champinjonsås. Som andra rätt svensk kyckling eller fågel med färsk grönsallad och gurka. Tredje rätt sparris med rört smör, därefter glace och krokant och till sist, om man vill, frukt och konfekt.

Viner: Rhenvin eller rött vin på fisken, champanj på steken och madeira eller sherry på desserten. Efter sparrisen kan seltersvatten eller något annat bordsvatten serveras.

Brudparets skål drickes först vid middagen. Prästen håller första talet till brudparet.

På ömse sidor om brudparet placeras till höger om bruden antingen hennes far eller en äldre bror till brudgummen, och på den senares vänstra sida brudens mor med prästen på sin andra sida. Därefter placeras gästerna så att släktingarna komma i närheten av brudparet.

Ett avlångt bord eller ett T-bord är lika bra. Utrymmet får avgöra vilket som är bäst.

RED:S BREV LÅDA.
Svar till Nerver. Vi kunna ej besvara Eder fråga, som närmast tillhör annonsspalterna.

Ni kan magra,
bliva slank och modern och förbättra ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagringskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nörregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksamt medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

LUNDSBERGS SKOLA

anställer prövningar med nytillträdande elever måndagen den 10 nästkommande juni. Skolan är fullständigt läroverk. (Klass 2 är begynnelseklass.) Real- och latin-gymnasium. Elever, som erhållit flyttning vid statens läroverk, äga tillträde utan prövning. Engelska är bekynnelsepråk, men komplettering i detta ämne kan ske efter inträdet, i den mån sådan är nödvändig, varvid skolan med intill kr. 200 pr elev bidrager till de privatlektioner, som i detta ämne erfordras till klasserna 3 och 4. Högsta betyg i uppförande fordras. Arets avgifter äro: klasserna 2-3 kr. 2.500:—, 4-5 kr. 2.700:—, ringarna I-IV kr. 3.000:— (inkl läkarvård och tvätt). Nedsatta avgifter för bröder. Prospekt och upplysningar på begäran.

Lundsbergs skola i april 1929. EINAR GAUFFIN, Rektor.

Strengnäs Husmodersskola.

Sommarkurs på 2½ mån, börjar d. 8 juni. Grundlig undervisning. Gott hem. Läge nära skog och friluftsbad. Prospekt o. ref. gen. Fru M. Braune, Strängnäs.

Fredr.-Bremer-Förbundets Lanthushållningsseminarium

RIMFORSA.

Den sedvanliga 3-mån. kursen i hushållsarbete börjar d. 3 juni och fortgår t. o. m. 31 aug. Avgift 325 kr. i ett för allt. Prospekt med närmare upplysn. erhålles gen. Föreståndarinnan.

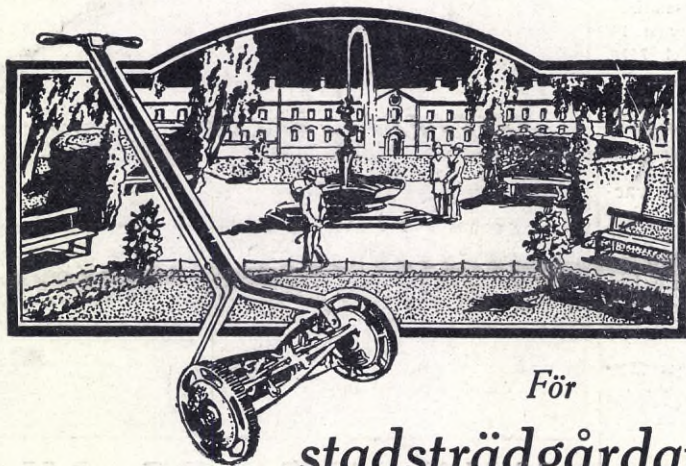

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten:

- Arboga:** Arboga-Posten.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Bollnäs:** Tidningen Ljusnan.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falkenberg:** Hallands Nyheter.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gävle:** Gelle-Posten.
- Halmstad:** Tidningen Halland.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Köping:** Bärgslagsbladet.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mjölby:** Mjölby Tidning.
- Mora:** Mora Tidning.
- Motala:** Motala Tidning.
- Nyköping:** Södermanlands Läns Tidning
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skara:** Skaraborgs Läns Tidning.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonsblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Strömstad:** Strömstads Tidning.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Sölvesborg:** Sölvesborgs-Tidningen.
- Tranås:** Tranås Tidning.
- Trälleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalle:** Bohusläningen.
- Ulricehamn:** Ulricehamns Tidning.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Vadstena:** Östgöta-Bladet.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Elfsborgs Läns Annonsblad.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks Allehanda.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

För
stadsträdgårdar
och
större parkanläggningar

är Norrahammars Gräsklippare
"DROTT"

särskilt utexperimenterad och lämpad.

Den är framför allt driftsäker. Den är vidare försedd med extra stora drivhjul, grova kullager och har extra stor diameter på knivrullen. Gången blir härigenom lätt, tyst och jämn. Avverkningsförmågan är utomordentlig och resultatet blir en den mest välklippta gräsmatta.

NORRAHAMMARS BRUK, NORRAHAMMAR.

Sjuka Sbarn

må bra av
Havremust.

Gyllenhammar

För alla struppar

MÖDRAR! "Califig" är ett pålitligt laxativ för barn.

Även då barnen äro kinkiga vid feber, kväljningar, förstoppning eller förkylning tycka de om "Califig" — Californisk Fikon-Syrup — på grund av dess behagliga smak. Det lugnar alltid magen och medför åsyftad verkan. En tesked i dag kan förebygga, att barnet blir sjukt i morgon. Miljontals mödrar i hela världen lita på detta milda och oskyldiga laxativ. De veta, att en tesked "Califig" i dag är nog för att barnet i morgon skall vara glatt och friskt. Det innehåller inga narkotiska eller stillande gifter. Det åstadkommer aldrig knip eller för stark verkan.

Begär alltid "Califig"! Bruksanvisning för barn av alla åldrar och för vuxna finnes tryckt på varje flaska. Förvissa Er om att ni får "Califig"! Det kan erhållas på alla apotek.